

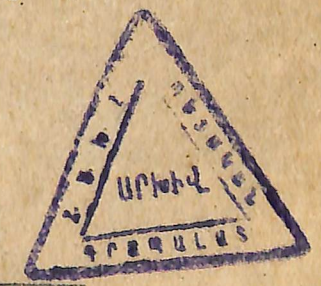
Իրաւ տարակուսում
Տողովրդական, ստեղծագործութեան հանրապետական մասն.

ԳԱՌԵ ԳԻՆ ԲԵՎ

Ի տրուների
Առկերու

Կոմերիա Կպատկերու
(Ինքնագործ բանորոնների համար
Կոմարուան վարիաներ):

Դանձնարարուան Ե բենագործութեան 1939թ
հայտարարուան շաւազույն պիտանե-
րի հանրապետական կոնկուրսի
ժյուրիի կողմից:

1939
3 Ե Ր Ե Վ Ա Ն

Գործող առջիւծ

Վառողյան — հանգստի տան վարիչ, 27 տարեկան
 Բժիշկ — հանգստի տան բժիշկ, 40 "
 Արամ — 22 տարեկան —
 Աուրեն — 24 "
 Արսիկ — 20 "
 Անահիտ — 21 "
 Գևորգ — 55 " կիւ բանվոր }
 Քեոի Միո — Ծերունի կուսակցական }
 Արնա — նրա աղջիկ:

հանգստացողներ

Գործողությունը կատարվում է մեր որերում,
 մի փոփոխ հանգստյան տնում:

1. Երեսուցիքի առաջին

հանգստյան տան սեյակներից մեկը: Երեսուցիքի նախածե
 սեյակների մոտ թերթում է մի գիրք: Աուրենը պարկած է մահ-
 ծակային: Խորթով Գևորգը սրբազան է ֆիզիկական վարժու-
 թյուններ կատարելով:

Արամ. — / Զարթում է գիտե / Երեսուցի, այլանդակ, առջիւծ,
 անհամ, ապուշ:

Աուրեն. — Դու դարձյալ բառարան են ընթերցում:

Արամ. — Ուրիշ ել ի՞նչ կարողես անել, չե՞ վոր բժիշկն
 ինչ կարողացաւ տղայ ազատ ժամերին բառարան ըն-
 թերցել, վորպէսզի մտներս դեպի ուրիշ կողմը շքեան, վոր-
 պէսզի սիրային կարգերի մասին շնորհակալ եւ վորպէսզի այս-
 տեղ հանգստյան տնում է և միշտ ել յես ազատ եմ նշանակում
 է առաջնորդ-առաջնորդ յես պէտք է միայն բառարան ըն-
 թերցնեմ: Դրս, յերե բժիշկն իր քուրորդ կիւսանդներին բուժի
 այնպէս, ի՞նչպէս կամենում է բուժել ինչ, ապա կարծ
 մամա՞նակ առջ նրան կդարձնեն գերեզմանոցային կոնքի-
 նաւոր գիտեցողոր: Զարմանալի խորհուրդ տղայ ինչ, իսկ
 յես կիւսարս...

Աուրեն. — Տիշտ է:

Արամ. — ... Այո, կիւսարս, հաշիւ յուր տեղ ընդունելի
 նրա քուրորդ ասանները և գործերս աղելի բար-
 դապան: Ասեն ինչ կարծես հեռացաւ ինչից ու մայրի-
 այն այս անսխալ բառարանը:

Աուրեն. — Ծուրում այդ ել կիւսեն: Արամ ո՞վ է անտել,
 վոր սիրո մասին խորհուրդ կարգեն բժշկից,
 այն ել իստասուն տարեկան անտարի բժշկից: / Գևորգին /
 յառաջնորդում են, մեր այս կերպը հանգստյան տանը
 փոքրանակ կսերտանալու, հակառակ սկզբունքն է սկսել
 պաշտպանել: Յերեկ բժշկից կարցել է, թե ինչ միայ-
 ների գիւմի, վոր համարչակոյրում յեոյ բժի և իր սի-
 րան աղջկանը սեր բացատրի: / Արամին / Արամ անկում
 մեծ բժիշկը սիրահարված անջնամբուրդում է, հասկացիլու
 / Գևորգին / Բժիշկն ել տեսնելով, վոր սրտ պէս անբուժելի
 ճիւղանդի հետ գործ ունի, խորհուրդ է տղել յերեկ շո-

Գործող առօրինակ

վարձողյան — հանգստի տան վարձիչ, 27 տարեկան
 Բժիշկ — հանգստի տան բժիշկ, 40 "
 Արամ — 22 տարեկան —
 Աուրեն — 24 "
 Արսիկ — 20 "
 Անահիտ — 21 "
 Գևորգ — 55 " երեք բանվոր }
 Քեռի մայր — ծերունի կուստեւեական }
 Առնա — նրա աղջիկ:

հանգստացողներ

Գործողությունը կատարվում է մեր որերում, մի փոփոխ հանգստյան տնում:

Պատկեր առաջին

հանգստյան տան սենյակներից մեկը: Արամը նստած է սենյակի մոտ թերթում և մի գիրք: Աուրենը պարկած է մահ-ձախարհ: Խորթուհի Գևորգը սրբազան է ֆրիլական վարձող-ընտանիք կատարելով:

Արամ. — / Գործում է գիրք / Արամ, այլանդակ, անզգամ, անհամ, ապուշ:

Աուրեն. — դու դարձյալ բառարան ես ընթերցում:

Արամ. — Երբեք ել հիշե՛ կարողեմ անել, չե՛ վոր բժիշկն հիշ խորհուրդ տվեց ազատ մտքերի բառարան ընթերցել, սրբազանի մոխրոս դեպի ուրիշ կողմը շփան, վորպեսզի սիրալի կարգերի մասին շնորհակալ և վորպեսզի այստեղ հանգստյան տան և միշտ ել յես ազատ եմ նշանակում և առաջնակից-առաջնու յես պետի և միայն բառարան ընթերցեմ: Ի՞նչ, յերեք բժիշկն իր քուրդ հիվանդներին բուժի պնդեմ, ի՞նչպես կատարում է բուժել հիշ, ապա կարծ մասնակց առջ նրան կհարցեն գերեզմանոցային կոնքի մասին գիրքի մասին: Զարմանալի խորհուրդ տվեց հիշ, իսկ յես հիմարս...

Աուրեն. — Ծիչա է:

Արամ. — ... Այո, հիմարս, հաշվառ յուր տեղ ընդունեցի նրա քուրդ ասածները և գործերս ալելի բարձրացան: Ասե՛ն հիշ կարծես հեռացավ հիշից ու մայր մայրն այս անսխալ բառարանը:

Աուրեն. — Երևում այդ ել կհուշե՛: Արո՞նք էլ անտել, վոր սիրո մասին խորհուրդ կարգեն բժշկից, այն ել իսկապես տարեկան ամառի բժշկից: / Գևորգին / յուր անտել ասածներն են, մեր այս հերոսը հանգստյան տան փոխանակ կուրսանալու, հակառակ սկզբունքին և սկսել պարտաբանել: Յերեկ բժշկից կարգել է, թե հիշ միայն տեղի գիրք, վոր համարձակություն յեռի բերի և իր սիրուն աղջկանը սեր բացատրի: / Արամին / Արո՞նք ասե՛ն յերեք բժիշկն սիրահարված անջնամարտությունն է, հակառակ ի՞նչպե՞ս / բժիշկն ել տեսնելով, վոր սրա պես անբուժելի հիվանդի հետ գործ ունի, խորհուրդ է ալել յերեք շո-

Տեսածը սիրան աղջկա ծախն և ազատ ծախերն, խոտերը
չրելու համար միշտ բարասրան կարգաւ:

Քաղոք. — լայ գեղ է, խոտ չկա:
Արամ. — Դե՞ր ինչանից լայ գիտես, վոր խոտերն
անտէ որ հետապնդուս է՞ր Արմիկին:

Աուրեն. — Ո, այո, նույնիսկ գիշերը, ինչո՞ւ ծախանակ:
Արամ. — Յե՛զ դարձյալ վորինչ շեր առայգում: Ինչ էր
Տա յերբ սկսեցի հետևել բռնի խոտերդին ու
ապելի ինչ Տեսածը Արմիկի ծախն...

Աուրեն. — Ինչպես չե՞, ինչ է Տում, վոր հնչեցի էլ ծախ-
անակ խոտերն նրա ծախն Տեսածըն համար:

Արամ. — Այ՛տ յես միայն լիակատար պարտադրանք
ուսպական եմ յետ բերել: / Ընթերցում է քա-
ւարանը / Բարբասան, բլեչ, բող, բուր:

Աուրեն. — / Ինչնի՞րեն / վորման մարդ ապելի շատ է ծրու
ճում կյանքի մասին, այնքան կյանքը հետա-
խիր ու բազմապան է յերևում և, յերե այդպես շի՞տեր,
յերևի վոր վոր շխմաչալներ ապրել աշխարհում: Այն,
ինչ հետախիր է ինչ համար, ուրիշ նրա վրա վոր մի
ուշադրություն չի դարձնի և ընդ հակառակը: Կան մար-
դիկ, վորոնք հիմա Տեսածու՞ են, թե ինչ միջոցներով
իրենց սիրային զանգերը փռեն սիրան աղջկա առաջ:
Մարդիկ էլ կան, վորոնց թվում է յես, վորոնք վա-
ղուց են անցել սիրտ խորհարտ ուղին ու այն նրանց
մտքի դուռն առաջ միայն մի հարց կա կանցնած՝ ա-
ղյոթ շոր-հինգ ասիս հետո աշխարհ յեկող իրենց ա-
ռազին յերեխան տղա յե լի՛նելու, աղբիկ թե՛...

Քաղոք. — Աշխարհի գոյությունն առաջին որմանից մին-
չև ի՞նչ ամուսնությունը կանայք միտ կամ
տղա յե՞ն ունեցել կամ աղբիկ, յերե դու և կինդ
Տեսարիք է՞ յերրորդ սեն անդամագործերն՝ ապա յեր
կրագնդի վրա մե՞ն ազնուկ կհանձնի:

Արամ. — / Կարող է քառարանը / Կապա, կարթուր, հի-
մար, հորթ: / Թողնում է ընթերցումը / ամառահանակ
կին է յեղել նիւնն դե լանկուն: Ահա թե ինչ էր ասում
նա սիրտ մասին. «Անըն ուժեղ է շնորհից մեր կանգն թու-
լություն»: Եղան չե՞, պարթևուց վերջն ենք ինչ: Կայուն,

յե, վոր յես շափից դուրս ուժեղ կամի տեր մարդ է,
անկայն սերը հերկուլեյան է:

Աուրեն. — Ինչպե՞ս այն ծախանակ, յերբ խոտուս ես:

Արամ. — Աուրեն պատկերացրու, վոր այդ նիւնն դե լան-
կուն կուրծքաւ առում էր նայնիսկ հետեյալը:
«Ինչքան լայ ծախալէ՞ կանայ, այնքան ինչ հիմարու-
թյուններ կանել»: Դարձյալ նիւնն չե՛:

Աուրեն. — Յես ի՞նչ հետ համախայն եմ, դու ինչքան շատ
ես ծախալում Արմիկին, այնքան ապելի շատ
հիմարութուններ ես անում:

Արամ. — Անտէնից լայ, իհարկե՞, ի՞նչ կարծիքով, սիրտ մա-
սին արտահայտել է Քյորեն. «Անըն կյանքի
խոշոր փորձորիկն է և յեր տանգաւթները խաճեցնող մը-
րորիկը»:

Աուրեն. — Բայց սերը ի՞նչ տանգաւթները ապելի յե ու-
ժեղացնում:

Արամ. — / Ընթերցում է քառարանը / Ծագար, Ծախի՛ն, Ծի-
ճու, Ծիվաղ, Ծպուռ:

Աուրեն. — / Ինչն իրեն / Առաջ յես մեծակ է՞ր, ամուսնա-
յա և դառաւիկ յերկու հոգի, շուտով յերե-
խա յե՞լ կու՛նենանք ու անային գրկուկում, յեր ընտանի-
քի անդամների ցուցակում, յերրորդ անգամ վորոքայան ա-
նունն էլ կապելանա:

Քաղոք. — Իսկ յես պատրաստուցում եմ յերկու հոգի դառ-
նալու: / Աուրենը բարձրանում է տեղից: Արամը
ընդհատում է ընթերցումը: Երանք միմադում են /: Ինչն յե՞լ
միմադում: / Աուրենին / Ինչն դու կարող ես ամուսնա-
նալ, իսկ յես վոր: / Արամին / Ինչն դու կարող ես դե-
ղատուսուց սիրային կազողութունների յգտել, իսկ յես
չես կարող նրան հասնել ի՞նչ սեփական ուժերով:

Աուրեն. — Եթե՞ն դու էլ ես սիրահարցած, ի՞նչ գե-
լորդ:

Քաղոք. — Դե՛, դե՛, ի՞նչն պահիր ի՞նչ, ի՞նչ անունը
Քաղոք է:

Արամ. — Բայց չե՞ վոր յոյս տարի շարունակ ի՞նչ ի՞նչ
էին անվաճում և դու շեյիք բողբոս:

Քաղոք. — Անցանք առցամ է: Այ, հե՛նք ի՞նչ շի՛տելու

համար է, վոր յես քիչ կուտարայոյ տե՛ս քաղցած, վոր
պէսքի զսեղանսմ, յերկուսարարանսմ ու դարձան...
Աուրեն. — Տորթիկ...

Քեորզ. — Վոչ թե՛ ծորթիկ, այլ Քեորզ:
Աուրեն. — Բայց միտե՛ հիւսուհիկնց տարեկան ճարճ կա-
րոջ է սիրահարսել, այն էլ այնքան իմաստ, վոր
սիրո պատճառոյ սխի քիչ կուտարայոյ պարսպել:

Քեորզ. — Կարող է՝ և այն էլ ապելի ուժեղ ու ապելի
գործնական քան թե՛ թու: Իմաստ, կեանքի յե-
լանքի, վոր տարիկս այդքան հեշտարարսմ շարժանքն է:

Ուշիղ յեկ անիս առաջ, այսինքն՝ այն որը, յերթ սիրո
կայծը կպալ պրտիս, յես իմ տարիկից քանոց վերցրի,
որի գրպանումս, իսկ ճաշանը փարսաբոցի մի գեղեցիկ
թաշկինակի յեղ, ամար կայտցի այն ու շտապի Քան-
գուն. «Քնա, իմ թռչունակ» — ասացի յես նրան, — հան-
գիստ լողա յեյ համար, հնչ էլ պետք չես: Դուք հի-

ճա ինչ շե՛ք հասկանա, քայց յերթ հեղափոխութե-
նից առաջ ապրելիք՝ այդ յերեւումս հինգ տարիս հնչ
վրա շե՛ք/ պարտաքրի: Ինչ կանք էր այդ անցան կան-
իւր, յերթ յես շկարողացա ամուսնանալ, ընտանիք
կազմել և ապրել ճարճու պես: Ուշիղ յոր անգամ

փորձ արի ամուսնանալ, քայց միշտ էլ պարտաքրուն կ-
րոցի: Տեկին սիրոցի, նա յե՛լ հնչ, ասկայն ճնողնե-
րը աղգկան ինչ շուրթն. «Լեզուսին յե՛նք վոզոր-
տարուն կուսնք և վոչ թե՛ աղգիկ», — ասացին նը-
րանք: Մի ոտիկի հետ կամեցա ամուսնանալ, յը-
րան էլ իմանարայանի ապին: Ինչ այդպես՝ յես

սիրում էի, ոտիկները տանում էին: Լիցմ արգեն
յես վոչ չտի շես վիթի իմ սիրած աղգիկը:
Աուրեն. — Իսկ ո՞վ է այն յերգանիկ արարածը, վոր

պտտի է յեյ պես պատանու կին դառա:
Քեորզ. — Են յեկն արգեն կներե՛ք: Երա անու՛րը կի-
ճանաք միայն յեր Քաջս գնալուց հետո:

Արամ. — Ես յե՛լ իմ տարիկին է:
Քեորզ. — Լից, նա յե՛լ յսան տարեկան է:
Աուրեն. — Երա տարիկից էլ ին յերեւումս հինգը Քան-

գուն շտապ:
գուն շտապ:

Քեորզ. — Վոչ, նա ասանց Քանգույի էլ այդպես է:
Երանանկում է քիչ կուտարայոյ պարսպել:
Արամ. — Երանանկում է քառարանը / յերկուս, յաճուն,
յեյմուն, միմոս: Իրաշախ յե սիրո ճախն մի

տիկ պոետ կերների ասաները. «Քեղեցիկ է, յերթ
հրաք մոտ փայլում են յերկու աստղեր, — ասում է նա,
հանձելի յե նրանց նայելը, նրանք ապելի ուժեղ են լու-

սազորում: Քեղեցիկ է, յերթ հրաք մոտ ճաղկում է յեր-
կու վարդ, նրանցով հրեպում են և նրանք ապելի ու-
ժեղ են բուրում: Բայց ապելի գեղեցիկ է, յերթ հրաք
մոտ կանգնում են սիրոյ փուլերը, նրանք ապելի

ճախ կանգնում են սիրոյ փուլերը և ապելի ու-
ժեղ են բուրում՝ քան վարդերը":
Աուրեն. — Լից, իհարկե, իմ ճախն չի ասված: Դու,

յերթ կանգնես Լեռնիկի կողմին, հապանա-
ճան է, վոր իսպարայանս նրան ու շեղաբացես նրա
թույրը:
Արամ. — Առճանտիկ պոետ յե՛նքիկս կեցյալն ընկնում

եր շախապանցութեաների քիչը և իրա սի-
րած աղգկանն՝ անվանում իր սիրոյը, իր հոգու լույ-
սը, իր արևը, իր լուսինն ու աստղերը, իր յեր-
կին ու յերկինքը, իր անցյալն ու ապագան, իր

փառն ու վողբերգութունը, իր...
Աուրեն. — Եղայնացած / Լից, ինչն յես այդ բոլորն
ասում յեյ: Ինքե՛ կարծում ես, թե յեյա-

նից յեկն ու յեկը Լեռնիկ է՝ սխալվում ես, իսկ յե-
թե՛ ցանկանու ես յեյ քայցաւորել սիրո իմաստը՝
շնորհա կալութունն, անչաք յես այդ ճախն դեռ յերկու

տարի առաջ է՛ իմացել, իսկ Քեորզ՝ յեկ անիս ա-
ռաջ: Դու լայ կանես, վոր դասընթաց՝ ներ կալ-
ճակերպն ու այնտեղ խոսես այդ բոլորի ճախն: Դա-
վանացած յեղիք, վոր լուսու համար յեյ նը-

ճան շատերը կգտնվեն:
Արամ. — Լից, յերանի իմանաք, թե յերթ ես դու
ինչ հասկանալու: Լից, շե՛ վոր յես յե-
փոկին սիրում եմ, պարտում եմ, յուրեքի մի բան էլ ա-
վելին: Լուս, ասա, ասա ինչ, թե ինչ անել, վոր հապու-

Հակոբ վերջանա գործը:

Առևրեն. — Հսիր, առ արդեն կեանքիս իմ վերջին և վճար-
կան խորհուրդը, վորովհետև ուղիղ սեկ տա-
րի յե, վոր յես յեզ խորհուրդներ եմ տալիս, իսկ դու
ի՞նչ դարձյալ հանգրստ չես թողնում: Գեղեցիկ ազատվե-
լու համար յեկա հանգստյան տուն, հակառակի պես հե-
տապնդեցիր ինչ և յես դարձյալ շույն անհանգիստ
դրուրյան սեզ եմ: Հսիր իմ խորհուրդը, ինչ հանգրստ
թող — սեկ, շատախոսութեամբ մի պարզ մի — յերկու, զըն-
թրս մի պաշարի — յերեկ, փոխանակ ուրիշներին
հենց աղգկանը հայտնիր քո սիրո ծախն — շորս և դու...
Արամ. — յեզ յես...
Առևրեն. — յեզ դու կպարտվես: Կպարտվես, վորովհետև
դու ստեղծված ես սիրո ծախանում պարտու-
թյուններ կրելու համար, հասկացիր:

Արամ. — դու ի՞նչ ասում ես, իսկ իմ արտիկ արյուն
ե կարում:
Առևրեն. — Արի՛ւ ել հի՛շ կարող եմ անել, տանջված սի-
րահար: Անր բացատրելը հնարատուն ըն-
դունել չե, վոր զնամ և քո փոխարեն յենուրյուն տամ:
Արամ. — յես այդ չեմ ասում, յես կանենում եմ, վոր
դու ինչ մի իջոց, մի ծանապարհ ցույց
տաս:

Առևրեն. — Անր բացատրելու համար հիմնականում միայն
մի իջոց կա, այդ այժմ է, յերբ աղան կան-
գրում է աղգկա առաջ, իսկ դու կարող ես և չու-
նել, ո՞ւր ուրիշ, յես յեզ սիրում եմ, դուք հի՛շ
կարծիք ունե՞ք իմ սրտի այդ խիչախ ցանկության ծա-
խն: իսկ ինչ վերաբերվում է յեզ ծանապարհ ցույց
տալուն, այլա դու կարող ես զնամ առաջին հանդի-
պան ծանապարհով սիրահարված ծարդուն բուրդ
ծանապարհները դեպի իր սիրամ աղգկին ե՞ն տա-
նում:

Արամ. — Դարձյալ ինչ չես հասկանում և անեն ինչ
կատակի յես վերանում:
Առևրեն. — Անվե՛ր լավ, վոր յեզ չեմ հասկանում, գրե՛ն
ի՞նչ այդ անենը հասկացիր և ինչ:

հանգրստ թող: Դու լավ կանես, յերբ յեզ տանջող հար-
ցերի ծախն խոսես զվերջին հետ, յա յեզ հիանալի
կհասկանա, չե վոր յա յԵԼ է յեզ պես սիրահարված:
/զվերջին/ իմ և կնոջս կողմից խնդրում եմ, վոր յիշ-
ողնես քո տանջված կրեցալին:

Չերսի. — յես հրաժարվում եմ նման կրեցա-
վերջին: Դատարկ տեղը ծանապարհաբանությամբ
չբաղվելու ծանանակ և արտոնակ շուրտ:

Առևրեն. — փոխանակ ինչ ծարուրդակալ սի-
րահարի մտ ուղարկելու, անվե՛ր շուրտ հե-
կող Հսիր և... Լի, յե՞քարդե՞ք, թե յես
զնուս եմ այս ծանապարհով, հանկարծ... /Դուրս
սեճում եմ: Անահիտի յայնը. « կարելի յե՞ /

Չերսի. — Դժբախտաբար արգելելու իրավունք չու-
նե՞ք: /Ներս էն յեճում Անահիտի և
Արամի՛կ /

Առևրեն. — /Արամի՛կ/ Անտա՛ր, պատահական ծանա-
պարհ ընտրեցիր և յա յեզ տարալ զե-
պի... լավ, լավ, մի զընայնա՛նա: Արի՛կ, ինչպե՛ս ես,
հո վա՛ն չես:

Արի՛կ. — վոր, շափից դուրս լավ եմ:
Առևրեն. — յես ել յեզ պես լավ եմ, իսկ Արամը... Իա,
Արամ, դու կարծես յիշ առաջ ասալիր, վոր
Արի՛կի հետ խոսելիք ունես, խնդրե՛մ, ահա և ինչ:

Արամ. — ո՞ւր, յես: յես Արի՛կի հետ վոր մի խոսե-
լիք չունեմ: յես ինչի՞ ծախն պետք է խո-
սեմ նրա հետ, արի՛ւ, յես ինչի՞ պետք է խոսեմ նո-
րա հետ:

Առևրեն. — Չերսի՛ն ել կարող է վկայել, վոր դու ինչա-
պես ցանկություն ունե՞իր, և հի՛մա յեզ ու-
նես խոսելու Արի՛կի հետ, իսկ թե ինչի՞ ծախն այդ
արդեն ընտանեկան հարց է, վորին յես չե՞ք իջանք:

Արամ. — Առևրեն...
Առևրեն. — Փոխանակ իմ անունը տալու, անվե՛ր լավ է
տաս Արի՛կի անունը, կանչես մտքս և նրան
անես այն անունը, ինչ վոր շարունակ, սխալ ծախք, ինչ
կամ Չերսի՛ն ասում: /Արի՛կի՛կ յանունում է Արամի՛կ:

Խորհրդով զանոթոց, Առաքելն ու Թեոփիլոսը լուսն զրոն-
յում են /

Արքիիկ — Ինչ էիր ուզում ասել հիշ, Արամ:

Արամ — Ես ծիշտ չի ասում, յես վաղիքն ել շէի
ուզում ասել ինչ... Եղբայրս, ծիշտն ասում...

Ետնադէպ վրայից վերցնում է բառարանը / յես ինչ հետ
ուզում էիր խոսել այս ցրիկ մասին:

Արքիիկ — Բառարանի մասին: Յես ծառայ շեմ դրամ:

Արամ — Իսկ յես ուղիղ հիւզ որ է, ինչ ուսումնա-
սիրում եմ այն:

Արքիիկ — Բիւի՞ր թե ուզում ես լեզուաբան դառնալ:

Արամ — Վոչ, սա շատ հետաքրքիր ցրիկ է: Բա-
յեմ պատահական մի եզ և զու կհանույ-

վես, վոր իմ ասածները ծիշտ են... Այ, տես, հենց
վերջներ, «Ս» տառով յեղան բառերը. սարսաղ, սոխ,

սխտա, սեր... Վոչ, այս վերջիքը բողձեմ: Յես ինչ
համար ուրիշ տառ բաց կանեմ...

Արքիիկ — Ետնադէպն մի խի, յես բառարանով շեմ հե-
տաքրքրում: / Ինչու՞նում է նրանից /:

Արամ — / Գիրիկ խիտելով գլխին, ինքն իրեն / Այ դու
դատարկ փոստարկը, ասեն որ յերազում ես,

վոր աղբիկն մտող լինի, իսկ հիմա, յերբ, ես յերկու
վրտով կանգնեց մտող փախչիիր նրան բառարան
ընթերցելով:

Առաքելն — / Ետնադէպն արածին / Ինչ, իոսեցիր հետը:

Արամ — Այո:

Առաքելն — Ինչու:

Արամ — Ինչ հետո, ես ասաց, վոր ինքն բառարա-
նով չի հետաքրքրում:

Առաքելն — Ինչ բառարան:

Արամ — Ինչպես թե ինչ բառարան, յես նրա հետ
այս ցրիկ մասին խոսեցի:

Առաքելն — Գլուխ, հենց վոր ինչ բողձը խորհուրդ է
տվել բառարան կարգադրու, դու ել կար-

ծում ես, թե բողձին կարելի յե բառարանահար ա-
նել... Իսկ ո՞ր թայս սեր բացատրելու:

Արամ — Կարծում ես, թե ինքն ցիտեմ... Իսկանում ես,

փորձեցի բառարանից մի յերկու բառ կարդալ նրան, հա-
կառակի պես բացվեց «Ս» տառը և յերբ կարդացի «սեր»

բառը վրտներս դողացին, աչիքս խափարեց ու... / Գր-
իով կարում է գլխին: Առաքելն լուսն կշտանում է նրան /

Գևորգ — Ի՞նչ, աճուշիկներս, ինչպես եմ վզում յեզ հան-
գըստյան տանը:

Արքիիկ — Զափից դուրս լալ:

Աննահիտ — Յես շատ ուրախ եմ հանգստյան տունն զա-
լուս համար:

Գևորգ — Յես ել ուրախ եմ, միայն սիրտս...

Աննահիտ — Ինչ է, յեզ վատ ես պցում:

Գևորգ — Վոչ, զանիկս, ընդ հակառակը, միայն թե...
վատն է այն, վոր միշտ անգործ եմ / Ինչու՞նում:

Այ, յերե հանգստյան տանը վորեւէ աշխատանքով ել
պրառվեցիմ / այն մասնակ կասելի, վոր...

Առաքելն — Արամ, տես ինչպես խաչար է պրուցում Գևոր-
գը Արքիիկի հետ:

Արամ — Ի՞նչ, Արքիիկի հետ: Բայց տես, ես յեմք ԳԵ-
րեց Աննահիտի ուսին:

Առաքելն — Ծիշտ է: Վակայն նայիր՝ ես ամոք սեղմում
է Արքիիկի յեմք: Այդպես միայն սիրահար-
վածներն են անում:

Արամ — Յերե շեմ սխալվում, ես համարյա թե ԳԵ-
րեց է Աննահիտի յեմք:

Առաքելն — Ե՛հե, յեռին հանկարծ կիւրի կնոջ, պետք է
պցուշ լինել: Գևորգ, մի թույտ արի հիշ
մտ: / Երան մի անկյունն է խառն / Լսիր, քո սի-

րան աղբիկն ուրիշի հետ ամուսնացան է:

Գևորգ — Ի՞նչ, եղբայրս կատակ հիշ հետ շանես: Յես
լի՞նելու յեմ իմ սիրան աղբիկն առաջին որ-
շափոր ամուսինը:

Առաքելն — Ի՛նչ, եմ մասնակ կարող ես ցնալ: Ի միւր
այլուց յեզ մի լալ խորհուրդ տամ, դու Ար-
քիիկի հետ շատ յեղիր, ես հրաշալի պրուցուցեր եմ: / Ե՛-
տնում է Արամին / Գե, մեր յերիտասարդ յերուսին

անվտանգ մարդ է:

Արամ — Առաքելն յերանի թե դու Արքիիկ լինելիր, այ

ուրախ յես կարող եյի ին առաջ սիրային գոհարներ բա-
փել: Դասկանում ես, ամեն հնչ արդեն յեկել ու կանչ
ե անել լեզվիս ճայրին, բազական է միայն բանամ
բերանս՝ և հորդ անչրեկ պես կհոսի սիրային պե-
կուցումներս:

Առարկ. — Դժբախտաբար յես Արփիկ դարձաւ շեմ
կարող, բայց նրան խեղճն կողարկեմ ինչ
Տոտ:

Արամ. — Վոչ, վոչ:

Առարկ. — Ետնունալով Արփիկին / Արամը ինչ հետ
լուրջ խոսելի ունի:

Արփիկ. — Դարձաւ բառարանի ճասին պիտի խոսի:

Առարկ. — Այնչի շատ նա խոսելու յե ինչ հետ արտի
բառարանի ճասին:

Արփիկ. — Ետնունալով Արամին / Դե, լսում եմ:

Արամ. — Ետնունալով / Դե՞ն ես լսում:

Արփիկ. — Վե՛: Գե վոր դու դարձաւ պանկուրուս
հայտնեցիր հետս խոսելու: / Դուռը ճեմուս
ե՛: Ներս է ճեմուս միտ ինչին: Նա զննում է քաղտին:

Արամ. — Ետնունալով / Գե, այս անգամ ել փրկեցի:

Միտ. — Բարե յե՛: Ո՛վ է յեր բողոքողը:

Գևորգ. — Կանգստացողները բողոքողը շեմ ունենում:

Միտ. — Կսկ այստեղ յեղողների պատճառով ո՛վ:

Գևորգ. — Վե՛ պատիճ հետո յես եմ:

Միտ. — Դուրեմ դու լսիր հնչ: Ետնունալով / կարծես
խաղափից ել յեկել, շե՛, բարով ել յեկել:

Բազարներ ել, շե՛, այդ ել շատ լավ է: Կուխուցում

յերեկ խոսում եյիմ յեր ճասին: Մե՛կ մտ, կուխուցում,

իսկ յեր կուխուցը եստեղից շատ հեռու շե, միտ ել

հեռախոսով եմ հանգստացող ճարտիվանցով, իսկ յես

առանց նրանց տեսնելու՝ շեմ կարող հանգիստ ապ-
րել: Այ դուք յեկել ել եստեղ հանգստանալու,

իսկ յեր յե՛ շտեմեյի, շատ կան հանգստանալի:

Գևորգ. — Ել ասելի ունե՛:

Միտ. — Կ՞, հա, դեռ շեմ սկսել: Եսպես ա, յես

յի աղբիկ ունեմ, խոսքը մեր մե՛կ ճա, շատ
լավ աղբիկ ա՝ և գեղեցիկ ա, և խելով: Դա ես գեղեցիկ

ու խելով աղբիկս յի որ սիրահարվում ա մեր գյուղի սո-
ղաներից մեկի վրա, Ե, հնչ կա վոր, բող սիրահարվի:
Գևորգ. — Լավ հիմա դու յեկել ես պահանջելու, վոր
յե՛կ ոգնել նրա սիրային գործերին: Գե՛կ կա-
րող, յե՛կ մտ որանից անել բարդ սիրային գործեր կան,
բայց վորինք անել շե՛կ կարողանում:

Միտ. — Գե, սպասիր, կանայ-կանայ եմ պատմում:
Ինչպես ասայի, աղբիկս հալածեց մեր կու-
խուքի աղաներից մեկին: Ինչ կա վոր, բող հալածի: Բա-
նից պարզվեց, վոր աղան ել գեղեցիկ, խելով աղբիկս
ե սիրում: Լավ է անում, շատ լավ է անում: Գիմացա,
թե նրանք իրար հետ եր ճասին յե՛րք խոսեցին՝ պերե-
կը: Ե՛կ գիտեր, մե՛նակ եմ իմացա, վոր նրանք իրար
խոսել են անել ու անուստանալու պայմանագիր կն-
իել: Ինչ կա վոր, բող կնիք:

Առարկ. — Գե, հեշտ պրծալով:

Միտ. — Մի որ ել Գրիշան, եր փետիս անում է,
ճիշտ ա, դեռ փետուս չի դառել, բայց

դարձալու յե, հա, մի որ ել Գրիշան յեկալ մտուս ու
թե՛ «Փետի միտ- եր ել ի՞նչ անում է, առաջ մե՛նակ
միտ եյիմ կանչում, հետո չիմացա թե ինչպես բողի
հալածը թե՛ միտ դառա, շնայած նրան, վոր վոր յոյր
եմ ունեցել, վոր ել իրողորդի: Կա, ինչպես ասայի:
Գրիշան յեկալ մտուս ու թե՛ «Փետի միտ, Առանցի
հետ անում եմ անուստանալով»: Առանցի եր ել ի՞նչ գե-
ղեցիկ ու խելով աղբիկս անում է: «Կանանցիկ,
ինչ կա վոր» — ասայի յես փետուսիս: «Ինչա շե, —
ասայի Գրիշան, առաջ բանակ գնա, մտնելով ճա-
ղողորդին, հետո: Եւ փետուս մի խաչի անիս առաջ ԳՐ-
շայ կարծիք բանակ:

Գևորգ. — Փետի միտ, յեր գյուղում կարծ խոսող
ճարդ շե՛:

Միտ. — Կա, հնչ կա վոր:

Գևորգ. — Գե՛ր լսիր, վոր ես զար մե՛կ մտ:

Միտ. — Յերեկայիկ, վոր մեր գյուղում անցիկս
կարծ խոսող յես եմ:

Գևորգ. — Կա, գե վոր երպես է՝ շարունակիր:

Արարիկ. — / Կենսական / հերանուստ, այլապես այս ծար-
հո չէր կարող իր շատախոսութեամբ :
/ Դուք եւ գրեմ /

Ախո. — / Քեզ չէ / եւ զառիկ մարտնչութիւն ինչո՞ւ 90-
նային :

Քեզ. — Քիչ եւ խոսում, իսկ ըրաւի ուրիշին չտել
չատ եւ սրտում : Քնային, վոր մի շատա-
խոս մարդ ծարեն :

Ախո. — Ինչ... / Դառնականից յերևում է վառարար-
չի գրաւը : Երա իրենց կարգում է /

Վարդապետ. — Երեւոյն, չեղ մի թույն անհանգստացնել
կարելի չէ : Բռնին չե՞ր տեսել, նա այստեղ
չի յեկել :

Քեզ. — Անհանգստութիւնը մեզ համար թերեւ չէ,
ընկեր վարդապետ, վորքան վոր ուզում էք ան-
հանգստացրե՛ք, ելի շինարարը մե՞ք ե՞ք : Արեւիկ հիմա
ել չե՞մ հասկանում, թե ինչո՞ւ հե՞չ հանգստանալ տուն ու-
ղարկեցին, իսկ այս մարդը / ցույց տալով մտային / տու-
րեն մի ժամ խոսում է ու չե՞մ հասկանում, թե ինչ է ու-
զում մեզանից և ինչո՞ւ յե յեկել մեզ մտա :

Վարդապետ. — / Եկանելով մտային / Դարձյալ զու այստեղ, վերա
միտ, սիրելիս, ինչո՞ւ յե անհանգստացնում
ի՞մ հանգստանալ տանը հանգստացողներին : Ախր, ինչ ո՞ւր
հայտնեց, վոր նոր մարդիկ եւ յեկել :

Ախո. — Ուրիշների փոխարեն դու մի անհանգստա-
նա, ընկեր վարդապետ, յե ի՞նչ գործ շատ
լայ գիտե՞մ :

Վարդապետ. — Ո՛հ, հարցելի հանգստացողներս, չե՞մ նա-
խանջում չեղ, վորպէստէ գո՞ր հոշակաւոր
շատախոս չեղին է՞ք ընկել : / Կենսական է /

Ախո. — Ինչ եւ շատախոս անվանում, քարտեզում,
յերե յե սկսե՞մ շատախոսութեամբ պրոզայի
այլա վոր միայն մեր գոտում, այլ մեր շրջանում վոր մի
մարդ չի մնա, որիքե՞ն է կիսախոս ինչանից : Քե, յե
հիմա շատ չե՞մ խոսում, հիմա ինչ շատ հանգստա փո-
րելի յե տել :

Քեզ. — Կանգաւ կանգ, ինչո՞ւ թե կարճ կարգի :

Ախո. — Դուք կվերցնե՞մ, մի գրաւի, սիրելիս : Ինչպէս
արդե՞ս ասացի փեռաս զնայ բանակ, տանը մի-
շուպիտ յե ու ազգիկ : Քե, կիմա շատ վաղուց է մե-
ռել և...

Աուրեւ. — Քեզ միտ, շինի թե անուսմանալու ցանկո-
րուէ ունե՞ս :

Ախո. — Քեզինքը չե՞մ անուսմանում :

Աուրեւ. — / Երանելով Քեզին / մեզ մտա մի թեք կա, վոր
տույնիսկ զառիկ տղայի նման սիրահարութի :

Քեզ. — Քե, ի՞նչ, մեզ մտա վոր մի թեք ել չե՞ս և գո՞ր
ել տղամարդկանց գործին մի իսառնիկ, թո-
ղե՛ք, վոր թեք միտն իր խոսքը շարունակի :

Ախո. — Ահաք շինի հարցնելը, դու ինչո՞ւ յե ինչ
թույն անվանում :

Արարիկ. — Ես հրաւրում ունի, թեք միտ, նա հիմա թե-
սաւ տարեկան է դարել :

Քեզ. — / Երանելով / Լայ, լայ, շարունակի :

Ախո. — Ինչ, եւ ելի ասում, փեռաս վոր զնայ բա-
նակ, առջիկ սկսեց կոխույր գործերու ըն-
բաղել, յե ել տաք մնայի մե՞նակ... Գաւի անցած
փորձ առի զնայ կոխույր և աշխատել շրոշեցին, դու
մեր ես, հիմա ի՞նչ հանգստանալու մտանակն է՞ ասա-
ցին ինչ : Ե, ինչ եր մտում ինչ անել : Կարկաւոր եր
մի վորեւե բանով կոխույրն ոգնել, չե՞նս ե՞քքան լայ
չի, յերե լայը լիներ կրտաւայի աշուղ միտ ու իս-
ղախի քաղաք : Գլուղից ցուղ կանցնելի և մեր ունե-
վոր ու յերգանի կյանքը կերթելի : Ահա, ինչպէս
ասացի, չե՞նս ե՞քքան ել լայը չի : Եստ մտածեցի, ի՞նչ
մտածեցի, վերջը յեկա եւ մտիկ, վոր լայ կընի, յե-
թե հանգստանալ տուն յեկողին մեր կոխույր տանե՞ս,
մեր ունե՞ր կյանքը ցույց տա՞մ նրան, մեր մարմն պատ
մե՞մ, վոր նա ել իր ոգտակար խորհուրդը տա մեզ, հե-
տ ինչ ել զնա քաղաք ու թշուղ պատմի մեր մարմն :
Արարիկ, եսպէսի գործ անող մարդ ուր շուրջ պետք
է մի ինչ շատ խոսի : Ինչո՞ւ յե հե՞նց յեկել եմ, վոր
չե՞ղ մեր կոխույրը հրաւիրե՞մ :

Քեզ. — Ա՛յ, եր շատ լայ ես արել, դու համար յե ինչ

ներում եմ շատախոսություն, յետ նույնիսկ ելի կարող եմ
եղ լսել:

Ախր. — Դիմ, դե վոր եղպես ա՛ լսիր:

Քևորգ. — Այսինքն, յետ եղ. վերջինը, հենց ելպես, ևու-
ի համար ասացի:

Ախր. — Գե, արարի իմ հիմնական ասելիս դեր ծածկ:

Աուրեմ. — Ուրեմ, վոր ետխան խոսելիս եղ հիմնա-
կանը շեր:

Ախր. — Գե: Կհիմնականը հիմա պիտի ասեմ: Արանից
մի քանի որ ասազ մեր տունը յեկազ փե-
սայիս, Գրիշայի ընկեր Աերորը: Գերը նրա դո՛ւքին նա-
յայի, տեսա, վոր թշերն ու ալերը ճիշտ ելպես եմ
վարվում, ինչպես Գրիշայինը, յերը նա յեկել էր հե-
տըս Աունայի մասին խոսելու: «Եհե, — ասացի ինքս
ինչ, — ինչպես յերևում է Աերորն ել է աղգհանս սի-
րում»: Ինչ ինչ, բող սիրի, ամա աղգհիս նրանցից.
Միայն յեկին կարող է ընտրել և ընտրել է: Աերորը,
մեր գյուղի ամենալավ տրակտորիստն ու փեսայիս մո-
տիկ ընկերը, մի յեփե՛նա յե ուղում հեարել, ալելի
շուտ, ուղում է մի փիչ վերափոխել շարժացանը, նրա
հետ միացնել զտող և արտառանող յեփե՛նան, վոր-
պեսպի սերուն ալելի լավ վիճակում ընկնի հողի մե:
Կհիմա եղ նոր յեփե՛նայի մոդելը համարյա թե պատ-
րաստ է: Եղպես է սիրելի բանվորներս, ասազիս
որերում գյուղացին իր կյանքում յերբեք յեփե՛նայի յե-
րես շեր տեսնում, իսկ հիմա նա յեփե՛նա ել է հեա-
րում: Բայց ինչ կանես, վոր մոդելը պատրաստելու
գործում մի փիչ դժվարություններ յեմի հանդիպում:
Շի է պատճառը, վոր մեր կոլխոզն ինչ յեր յե-
տեկի ուղարկեց, վոր զա՛մ ու մեկ ոգնեմ:

Քևորգ. — Գերբայր, ես ա, սկզբից եղ ասելիս, ելի:

Ախր. — Լավ բանը միացանից չեմ ասում:

Քևորգ. — Գես ինչ գնում եմ յեր կուլտուրայիստները
տրակտորայիստ ասի:

Աուրիկ. — Գես ել:

Արամ. — Գես ել:

Ախր. — Դե վոր եղպես է հենց հիմա ել գնում:

Ընդոր. — Գնա՛մ, գնա՛մ: / Դատառանից նորից յերևում է
վարորդանի զուխը /

Վարորդան. — Ասացե՛ք, խնորհե՛ք, ինչպե՛ն անեմ, վոր թեղին
տեսնեմ: Զեղանից վոր մեկ նրան չի հանդի-
պել:

Աուրեմ. — Նա այստեղ չի յողել, իսկ մեմ ել սեղանից
դուրս շեմ յեկել:

Արամ. — Զեկ ինչ է պատահել, ընկեր վարորդան, կար-
մես թե պատերազմի դա՛ռուցի ել վերադարձել:

Վարորդան. — / Բե՛մ մտնելու / վորինչ... Չիշուն ասած, յետ ինքս
ել շփում, թե ինչ է պատահել... յերե շե՛մ
սխալվում, ասումս է զալում:

Աուրիկ. — Ահա մի զալը վար բան է:

Վարորդան. — Այո, մանավանդ այն մանանակ, յերբ նրան ու-
րիչ զալեր ել են միանում:

Քևորգ. — Աղերք, գնա՛մ:

Վարորդան. — Այո ո՛ր ել գնում:

Քևորգ. — Գնում եմ կուլտուրայիստներն ոգնելու: Մեմ
պարզապես հոգնեցի՛մ շատ հանգստանալու:
Դեհ, իմ յետեկի: / Քևորգը դուրս է գնում: Արամը մի ան-
կում է քաշում Աուրեմին /

Արամ. — Ուրեմ ինչ վոր սի ոգնություն զույց շես տա-
լիս, հիմ:

Ախր. — Գերի՛ք թե դու յել ես յեփե՛նա հեարել:

Աուրեմ. — Գե, սա ետտեղ մի հիմ յեփե՛նա ունի յույցե
տալիս Արամի սիրող / ուղում է վերանորոգել:
Բայց բան չի դուրս գալիս: / Եր վարորդան մտածելուց հե-
տ / Եվրիկա, Եվրիկա: Ընկեր վարորդան, վաղը մեկ
մանով կարող եմ յեր սեղանը տրակտորել մեկ:

Վարորդան. — Խնորհե՛ք:

Աուրեմ. — Դե գնա՛մ, Արամ: Վաղը ին սեր բացատրելու
մոդել ել կարտրաստեմ:

Վարորդան. — Ոյ, ինչպե՛ն խիտ է զալում անտերը: Վորինչ
/ գնում են: Բե՛նա մումս է միայն վարորդանը /:

Վարորդան. — Ոյ, ինչպե՛ն խիտ է զալում անտերը: Վորինչ
չիասկապես այս սերունից: Կհիմա յել գնաց
կուլտուրայիստներն աշխատելու: Դարձապես հերոսի վոր
մի... վոր դո՛ւքիս մտազ թեղե՛ք: / Ներս է մտնում թեղե՛ք /:

Բժիշկ. — Յես հենց ինչ կորչիս եմ: Կայտնաբերի՞ս վոր հնչ
ես փնտրում: Այդ հնչ է պատահել, հնչը
յես դեմքի կապել: Նիսի՛ն թե հերոս դառնալը գրանցող
ես սկսել:

Վարդապետ. — Ախ, տեսնես յորք են հրահանաւալու իմ
յերազները, հասկանում ես, յես ուզում
ես հերոսանալ, դառնալ իսկական հերոս, նշանաւոր,
հռչակաւոր յարդ, վոր բոլորն էլ հմ յատիւ խոսեն,
թերթերն էլ իմ նկարները տպեն: Դիշում ես, անչալ
տարի մեկ մտի մի տրուկ եր հանգստանում: Մի ամիս
մայ աշտեղ, հմ ղեկավարած հանգստյան տանը և վոր
մի անգամ շաւապ, վոր հնչը հերոս է, աշխատանքի
հերոս: Միայն յես թերթերիս իմացա այդ մասին: այն
էլ այն ժամանակ, յորք նա արդեն թողել եր իմ հան-
գստյան տունը: Դսկ յես ուզում եմ տեսնել հերոս-
ներին, յես այն կարծիքին եմ, վոր հերոսը պետք է
գոռա, վոր բոլորն էլ ճանաչեն նրան:

Բժիշկ. — Բնավորութեան հարց է. յարդ կա վոր Բոս-
թոյ է գոռում, յարդ էլ կա, վոր գոռում է
միայն գործող:

Վարդապետ. — Յերևակայիր, հնչ թշուս է, վոր մեր այս
նոր սերունդն էլ է հերոս:

Բժիշկ. — Ե՛տա իշերի դեմքից կարծիք յո հասկանալ
նրանց ով լինելը:

Վարդապետ. — Յերեկ հետը գրոցիք թռչելու: «Ասացել
իմարեն, հարցի յես, դուք հնչ կարծիք ու-
նե՞ք հերոսութեան և հերոս դառնալու մասին»: Նա
ճիշտ և ճիշտ անչալ տարվա մտքի պատասխանը
տպեց. «Դա՛նգստի տան հարցելի վարիչ, հարկաւոր
է աշխատել, իսկ աշխատանք և հերոսութեան է, և
կյանք և ամեն հնչ»:

Բժիշկ. — Յե՛վ այդ բոլորից հնչ դաս ես առնում դու
ի՞նչ համար:

Վարդապետ. — Այդ, յես համոզված եմ, վոր այս մտքին
էլ է հերոս, սակայն էի պահանջում է բազ-
մազան մալ: Վոր, այժմ հնչ հարեւո ղժվար է: յես
անպետք պես հեռուում եմ նրան և կարկուտ իստոյա-

17
նելու, վոր ինչու հերոս է: Դետո նրա միջոցով ինչու էլ
կհերոսանաւ ու աշխարհը, յարդիկ իմ անունն էլ կո-
ւտն: յես ուզում եմ դառնալ այնպիսի հերոս, ինչպի-
սին Պապանինն է:

Բժիշկ. — Բայց շե՛ վոր յայնպիսի սառույցների աշ-
խարհում որք ու ամիսներ անչկայրեց
և զիտական մեծ հայտնագործութեանը կատարեց:

Վարդապետ. — Ախ, հնչ կրիներ, վոր նա հնչ էլ իր հետ տա-
ներ այդ սառույցների աշխարհը: Դասկա-
նում ես, այնտեղից կվերադառնալի՞ք միայն և յես
էլ հերոսի կոչում կստանայի:

Բժիշկ. — Գիտե՛մ, յես այդ շատ եմ լսել
ի՞նչպիսի:

Վարդապետ. — /Դիտելով շուրթը/ Քե՛զ ուզում եմ անչնական
մի գաղտնիք էլ հայտնել: Այն գեղեցիկ աշ-
գիկ, Լորդիկ, վոր ասքում է մոր սենյակում, ուղիղ
մեկ տարի յե, վոր իմ յերազների թագուհին է: յես նրան
խաղախում եմ հանդիպել և...

Բժիշկ. — Ապասիր, բարեկամս, շե՛ վոր այդ մի տար-
վա ընթացքում դու նամակագրութեամբ եմիր
պատշգոս հնչ վոր մի ոռոս աղջկա հետ:

Վարդապետ. — Այդ միանգամայն այլ նպատակ եր հետա-
պնդում:

Բժիշկ. — Աիրային ճամակները միայն մի նպատակ
էն հետապնդում:

Վարդապետ. — Վոր, այդ դու շե՛ս հասկանա, վարդապետ
կյանքումը յորքե՛ք շե՛ս սիրել և յորքե՛ք էլ
շե՛ս յերազել հերոսանալու մասին: Դսկ հերոսը, իս-
կական հերոսը պետք է ունենա իր արտ բիրտագործ:

Բժիշկ. — Դա՛կ սիրտ ունես, խոսի շե՛ս, շե՛ս իմ
այրաւորի պես անազարկում ես առաջին
հանգիստ աղջկանը, անանց մտածելու՝ կգնի ար-
դյոք նա, թե՛ վոր:

Վարդապետ. — Այդ թողնե՛ք, վարդապետ այդ միայն հերոս-
ները և հասկանա՛ն: Քե՛զ միայն իմարում եմ,
վոր իմ անունից կարգադրես խոհարարին յորքե՛ք իմ
շաղիկ գառը, վոր վաղը իմ արտ թագուհին շաղիկ
միս ուտի:

111-25074

Բժիշկ. — Այ, այդ արդե՞ս հասկանալի յե, այդ արդե՞ս
 հերոսի գործ է: Բայց ասա թե հնչու յես կա-
 պել դեմք, միթե հերոս դառնալը դրանով էս սկսել:
Վառողյան. — Ոյ, ոյ, մի մի՞նայի, բժիշկ: Բուրբն այդ ճերուկի
 պատճառով յեղալ, հասկանում էս: Փորձի
 փորձանակման համար յերեկ շարունակ հետապնդում էի
 նրան և նկատեցի, վոր ճերուկը քիչկուպտայինով է
 սրազվում, հնչ վոր ճանրուրդուններ է բարձրացնում:
 նշանակում է, այդ հերոսների համար անհրաժեշտ
 է, — յուանեցի յես, վորովետև անյայլ տարվա ճերու-
 կուն էլ եր այդպես անում: Քիչ առաջ իմ սենյակում
 յես էլ փորձեցի ճանրուրդուններ բարձրացնել, բայց
 այդ անտեր ճանրուրդն ընկավ ճերուկիս ու չիլ մնայ,
 վոր ամբողջ ճնորս զարդվեր: Ոյ, ոյ... հիմա յե՞լ ճերուկն
 իր ընկերների հետ գնաց կուլտուրեսուրդուն, հսկ յես
 շեմ կարող հետևել նրան, ցավը շատ խիստ է... Բայց
 շեմ հասկանում, թե հերոսի համար կուլտուրեսուրդունում
 ինչ աշխատանք պետք է գտնվի... Ոյ, ոյ...

Բժիշկ. — Գնա՛նք, շատ գնա՛նք հնչ մտ, սիրելի
 բարեկամս, այլապես կուշանա հերոս դառ-
 նալը:

Վառողյան. — Ոյ, գնա՛նք: Ախ, հետախոյզ է իմանալ,
 թե դասպանինը գիտե՞. վոր վառողյանին
 դժբախտություն է պատահել... ոյ, գնա՛նք...

Վարագույր.

Պատկեր յերկրորդ

Բժե՞ս ներկայացնում է վառողյանի սենյակը: Պատերից
 կարկան էն վառողյանի ճողոնների, տատի և պապի ճո-
 կարները: Պատուհանի մտ կանգնած է Արամը: Սենյա-
 կի կենտրոնում նստած է Աուրենը՝ աղջկա հագուստով:

Արամ. — Անտառները լայն են, դաշտերը լայն են, բայց
 իմ սերը նրանցից էլ լայն է: Ծառերը բար-
 ձոր են, լեռները բարձր են, բայց իմ սերը նրանցից
 էլ բարձր է: / Դառնալով դեպի Աուրենը /: Հնչու դու շե
 գնահատում իմ սիրո լայնությունը, իմ սիրո բարձրությունը:

Աուրեն. — / Յայն՞ ժիտ շմանեցնում է աղջկա ճայնի / յես
 գնահատում եմ նույնիսկ ին սիրո մի սաշտի-
 յետրանոց յերկարությունը:

Արամ. — Դասկայիր ինչ, մտիտ իմ դրուրդան յեզ, իմ
 մտի ու սրտի յեզ, իմ գրկի յեզ...

Աուրեն. — Վերջինը դեռ շուտ է:

Արամ. — Քեզ, միայն չեզ եմ յես սիրում, միայն չեզ
 հետ եմ ուզում լինել: Ձե՞ վոր միայն չեզ հա-
 ճար եմ յես աշխարհ յեկել...

Աուրեն. — Ծիծաղելի բաներ մի ասա, յերե հայրիկդ ու
 մայրիկդ ընկանալին՝ դու յերբեք չեյիր
 բարեի աշխարհին:

Արամ. — Այն ժամանակ յես առանց նրանց հարցնելու
 կբացելի աշխարհի դուռը և...

Աուրեն. — Մի չիլ առաջ յեկ: Կանգ առ, միանգամից այդ
 խն չի կարելի մոռենալ:

Արամ. — Դավատա հնչ, վոր ուրիշ աղջիկ չի յերևում
 իմ աչքին: Ինչ թվում է, վոր յերկրագնդի
 վրա թուրը ել տղամարդիկ են և միայն դու յես աղ-
 ջիկ, գեղեցիկ սեռի ներկայացուցիչ:

Աուրեն. — Ախ, այն ժամանակ յես ձա՛նի միևին յերկր-
 պագու կունենալի:

Արամ. — Բայց բուրբից ուժեղ, բուրբից հուժեղ կլինե՞ր
 իմ սերը: Յես կհաղթելի ամեն մի դժբախտ-
 րուն, ամեն մի արգել՝ հողները, փորձորիկները,

առնանախի՛նքը և կորչողի դեպի ինչ, դեպի...

Առևրեն — մի ինչ ել առաջ արի:

Արամ — / Կառարում ել / Յերբ մտածում եմ, թե հնչ
կլիներ իմ որո, իմ կյանքը, յերբ դու չընծ:

Վեյր՝ սիրուս դարձարում է բարակություն: Կրկն խաղա-
րում է, լուսինը կապարում է և տեր սառնամ, հնչ կանչի
այն ժամանակ յես:

Առևրեն — Ուրիշն կտրեյիր:

Արամ — Վոչ, վոչ, բող անդայ լինի այն որո, յերբ
իմ գանգո մի րույե անցան քոյի ուրիշ
տրանսդրոլայն տակ: Յես հաճատացան եմ, վոր ինչ
հաճար ել կյանքը ձեր ու գաճան կլիներ, յերբ յես
աշխարհ շքայի:

Առևրեն — Գիչ ել առաջայիր: Բազական է, այրտեղ
կանց առ:

Արամ — Ասա, ասա, ուզում ես իմ կինը դառնալ...

Առևրեն — Այդպես միանգամից հարձակում չես գործի:
մի ինչ ել լիրիկա ապրիր, հետո կամայ-կամայ
ճտուցիր բուն նյութին:

Արամ — Լիրիկա: Հայ: իմ սիրուս լիրիկա յե ապրում,
հասկանում ես: Շուրջս, ամեն տեղ, այստեղ
և հերուն, ամեն հնչ լիրիկա յե, զիտեղ լիրիկա յե,
յերեկը լիրիկա յե, դու լիրիկա յես, յես լիրիկա յե,
չու, ասա, իմ կինը կլինես:

Առևրեն — Լիրիկա ապրելու փոխարեն, դու ապելի շուտ
շատախոսում ես:

Արամ — Յես ինչ խելագարի պես եմ սիրում, հասկա-
նում ես:

Առևրեն — Իսականում և տեսնում եմ, այդ այնքան ել
շատ մի կրկնիր, մի մոտե ա նաև այն, վոր
շատով վառողայանք կցա:

Արամ — իմ անբողջ եյուրությունը միայն ինչնոյ է ԼՕԿ-
վան, միայն դու յես, վոր...

Առևրեն — մի ինչ ճտուցիր և չոգիր իմ առաջ:

Արամ — / Կառարում ել / միայն դու կարող ես ինչ կրո՛ւ
ու յերգանկություն կարգել ել, միայն դու
կարող ես...

Առևրեն — Բռնիր յեսե և շորան/նեերից մտնողու:

Արամ — / Կառարում ել / իմ կյանք, իմ արե... իմ...

Առևրեն — վորի կանգներ:
Արամ — / Կառարում ել / յերբ պետ է յես յերգանկ յե-
նեմ, պցամ, թե կա յե՛կը, վոր մտածում է

իմ մտքը, սիրում է ինչ ու...

Առևրեն — զնորձիր ինչ հանդարտել, միայն յե՛րոյ... / Կար-

նա կառարում է քոս ասանք / Ա, Բազական է,
մի կառարում է քոս ասանք դոպ յե՛նում ես

շունչս կարգելու: / Դաճողորմ ժամանակ դոպ յե՛նում ես
դուրս, բայց միայն չես լուս: Ներս է մտնում Կրկնից
և, տեսելով հանդարտող չոպքը, ձշաչով թողնում է թե-

մ: Առևրեն ու Արամը հեռանում են քարից: Լուսարյուն:
Առևրեն արագ հանում է աղջկա կարգուսը և տեղավո-

րում վառողայանի սեղանի դարակներից մեկում: Այ ինչ
խայտառակություն, այն ել վոր թե հարյուր, այլ հազար,

յերկու հազար տոկոսանի խայտառակություն: Դիմա նա
եզնա ու կտարածի, թե տեսել է ինչ, Առևրենը, Լեւա-

միայն ամուսնուն, ապագա յերեխայի ապագա հորը՝
աղջկա հարգանքով, ինչ պես որակապես սիրահարի

գրկում: Կործանում, ուղղակի կործանում: Դիմա յես
Անտիտիսե ինչ պատասխան տալ: Անեղծ է, հնչ այս-

խան էլ ինչ է: Ախր, ինչ իմ գործն է, թե դու տեր
բայարեւել չգիտես, թե... կարծես, յես ամուսնանա-

լիս շատ եմ քայտարգել: / Դիմա է գլխին / Այդու,
դարձանի շտեմարան, ինչ ու՛կ ասայ, վոր աղջկա շոր

հագնես, ինչ է, աշխարհում աղջիկներ ինչ կան:
Արամ — Ինչ յերբ Կրկնից յերգանկան, վոր յես վոր

Արամ — թե ինչ, այլ ուրիշ, հսկակամ աղջկա հետ
եմ հանդարտել... Այն ժամանակ, յերբ առաջ ինչ
հոյս ունեյի, այժմ կարող եմ հաւոյստ սրտով ՎՕ-

չիցս խոր կայել ու ընկնել գետը:
Առևրեն — Այդ վորքան շուտ անես, այնքան լավ կլինի
թե ինչ, թե ինչ և թե արիչների հաճար:
Արամ — Դարկապետ է անտիգայտու ամեն ինչ հայտ-

կարճ կտրու խոս ու՛. "համեցե՛ք, տիկին Լիւսիկան,
սեղանը հարկու աղջկա շորերն կտե՛ն, բայց յետ քո անու-
սի՛նն եմ ու քո սպասքս յերեկայի հայրը": Այդ բայու-
թի համար թե՛ շնորհակալութեամբ եմ հայտնում: Ին-
ժամ, հետո դու շնո՛ւ ըստանում այն ըստին, որ հիշ
կարճի՛ք կեանքի քո ընտրե՛ր Լիւսիկե՛, յետ քեան, վոր
հոն սեր բացատրելու համար այդպիսի հայտնումս քո
զայնորի յետ դիմել:

Լիւսիկա. — Գո՛ւ վոր դու ելիր «Եւրոպա» գոռայողը:
Անուրեւ. — Ուրիշ հիշ կարող ելի անել, կարելի էլի որ
վերջս ու կրկն շեղիր գալիս: Լիւսիկե՛ն «Եւ-
րոպա» գոռայ այն ըստանալ, յետք հասկացա՛յ, վոր
«Տարածները հեղուկի յեղ կրծից ծանրութեանց կորցնում
են այնքան, վորքան վոր կշռում է կրծից ծանրացը
յեկ հեղուկը»: Դեկ յետ «Եւրոպա» գոռայի, շեանքա-
նայով, վոր դրանով կորցնում են անքող սեռս: Թե,
քանի շուտ է, հարկապար է հեռանալ հանգստյան
տանից, այլապես... Բժիշկն հիշ շտաբուց կնոջ հետ,
այսոր հիշ աղջկա հագուստով գտան, հիկ վաղը կա-
րող է պատահել, վոր...

Լիւսիկա. — Բայց հարկապար է մի բան անել:
Անուրեւ. — Վա՛ր մի բան ել հարկապար չե՛:
Լիւսիկա. — Ասկայն հասկացիր հիշ:
Անուրեւ. — Գե՛տ կարող է շե՛ն ել ուզում: / Դուռը բաց-
վում է, շերտ է մտնում Լիւսիկայը նա զ՞-
ղայնացան է /

Լիւսիկա. — / Լիւսիկա / կեցցես, լայն ես գնախաւորում
պլաններդ, մի քանի որ է, հիշ հանգստյան
տանն եմ և արդեն նոր սիրուհի յետ գտել: Այդ քո-
չորից հետո համարձակվում ես յերգել, վոր սիրում ես
Լիւսիկին: / Անուրեւ / Դեկ դու հիշ գործ ունես այստեղ,
հարցելի անուրեւ, շե՛նի թե՛ դու յեկ ես շեղել ծա-
նայնորից:

Անուրեւ. — Դե՛ր ես անում, հիշ ծանայնորի, յետ վոր
քո ծանայնորի շուտ... Ինչո՛ւ, նախ դու անս,
թե՛ հիշ է պատահել, զայնպիսի անում ես, հիկ յետ
վորից շե՛ն հասկանում:

Լիւսիկա. — Նստան սեղանիս գիտի էլի ընտրե՛ք =
յում, հանկարծ շերտ ընալ Լիւսիկե՛, արտաս-
վալից այնտեղ և... ել հիշ և, ուղղակի ասա՛յ, վոր
կոչուց տալով Լիւսիկե՛: այս հերոսն այստեղ հանրու-
րում եր ինչ վոր աղջկա հետ:
Անուրեւ. — Դե՛ր ես անում, այ, այ, այ. վատ է, Լիւսիկ,
յետ թե՛լանից յերգել այդպիսի բան շե՛նի
սպասում:

Լիւսիկա. — Բայց, Լիւսիկա, մի թույլ լսիր հիշ, շե՛ն վոր
այդ...

Անուրեւ. — Դե՛, դե՛, դե՛, իչպիսի տեղը արդարացում մի փոք-
տորի, հանցանից գործել ես՝ պետք է անու-
րեւ ու յեղիցորդ խախտ:

Լիւսիկա. — Լիւսիկա, յերգում եմ, վոր...
Լիւսիկա. — Դե՛ն պետք չե՛ քո յերգումը: յերգելի ալելի
շուտ ինչ նոր սիրուհուն: յե՛կ դու ու թե՛լ շո-
ւտեղը կպահանջել, վոր յեր կանայք հալաւարից
վա՛ն յե՛կ:

Լիւսիկա. — Լիւսիկա, մի թույլ լսիր հիշ:
Լիւսիկա. — Գե՛տ ուզում: Լիւսիկե՛ր զնա Լիւսիկե՛ն ասա:
Լիւսա, վոր դու սրիկա յետ, վոր դու ունեղ ու
լուրջ սիրել շե՛ն կարող, վոր քո սիրուց դու...

Անուրեւ. — / Լիւսիկա / յետ յե՛նթարում ծի, վոր դու իս-
կապես սիրում ես Լիւսիկին և հանկարծ...
Լիւսի, ոսկ դու ինչ սիրո ծախն Լիւսիկին հայտնել ես:
Լիւսիկա. — Վորից շե՛ն հայտնել: Դեկ հի՛նա անել հիշ
կատե՛: / Դուռը է դուռս զնա /

Անուրեւ. — / Ինչե՛նուց նրա թե՛լից / Ապասիր, հի՛նարու-
թյուններ մի արա, շե՛նի թե՛ կարծուս ես, վոր
նիկապատա ինչ խոստերի: Լիւսի, շե՛ն վոր մի քանի թույլ
անալ է անել թե՛լ ուրիշի հետ համարուպելու կա-
սիր, ընտելե՛ք և անելե՛ք, թե՛ հիշ հի՛նարով կարելի
է մի թե՛լ յեղանայնել հանցանիցներ:

Անուրեւ. — / Դուռը ծանում է / Ե՛ր սեփական սեղանը կա-
րելի յետ մտնել:

Անուրեւ. — Դե՛նդրե՛մ:
Լիւսիկա. — / Ներս մտնուց / Ներեղութեամբ, որ շե՛ն կարելի:

Առերեւ — վոչ, հնչու պետք է խառնարեյիք:

Վարդապետ — իսկ դուք հնչու ի՞նչ զգայեացան, ընկեր Անու-
հիւս:

Անուհիւս — Համ կ'իկնէր, վոր չեմ սեռյակո ուրիշ շայն-
տակների համար ոգտագործեյիք և վոչ թե...

Վարդապետ — չեմ չեզ չեմ հասկանում:

Անուհիւս — կարիք էլ չկա վոր հասկանաք: / զգայեացան
դուքս է գնում: Բարեւոյն և Անուհիւս հետեւում է
նրան /

Վարդապետ — Երեսուցի կողպում է սեռյակի դուռը / Գնացիք,
իսկ յետ դարձյալ ծայր սեռակ, ծայրի հմ հո-

ջորի ու մտերի հետ: Դնչու, հնչու յե, այդ այրապետ, հն-
չու յետ հերոս չեմ դառնում, հնչու վոչ մի թերթում չի
գրվում անունս, չի տպվում նկարս, հնչու սիրայի՞նք Գործ-
տում յետ միշտ պարտվում եմ այնպես, հնչու պարտ-

վում է գիշերը, յերբ լեռների յետեից բարձրանում է
արևը: Ո՞վ կարող է այս հարցին պատասխանել, հո: / Դի-
մելով պատից կարգան նկարներին / Գուցէ դուք պատաս-

խանք այս հարցին: Գուցէ դուք կարողանաք պարզել,
թե ում հանդիմանում էս յետ այսպես տգեղ ճնշել: Կա-
պարավոր Տարդիկ հրեայ գեղեցկության պատճառով հե-

րոսանում են, ամուսնանում են շինող աղբիկների հետ,
իսկ հնչ կարծես վիճակված է միշտ մնալ հանգստի տան
վարիչի և ամուսնացածներին յերանի տվողի պոստում:

Ակտե՞նք ինչպե՞ս, սիրելի պապիկ: Դեմք գեղեցիկ է, իհու-
ն վոչ այնքան մեծ, սակայն հասկանալի յետ վոր հմ
աշխարհի փոփոխությունը յետ ժառանգել էմ ինչպե՞ս: Ինչ հան-

գանքը կայանում է նրանում, վոր դու ամուսնացել ես
իմ սիրելի տատիկիս հետ: Միտե շեյիր կարող ուրիշ
հետ ամուսնանալ, կամ թե ընդհանրապես չամուսնանալ:

Մի նեղանա հարցելի տատիկ, նեղանալու հրապանք յետ
ուճեմ միայն, չե՞ վոր ինչ ակնթիցների յերկարության

պատճառով են հմ ակնթիցներն այսպես յերկար դար-
ձել: Են պապիկ ու տատիկ, առայտ շեյիք կարող զօս-
պել չեզ, վոր յերեխա շուրտնայիք: Լիսպեք ինչորեմ

միտե աշխարհին վայել ցր այսպիսի փառաբանք ունենալ
հնչուիսին հմ հայրն էր: Լիսպողք հմ տգեղությունը, բայցի

Ինչիս մեծությունը, վոր մորս հանգանակ է յեղել, հորս
սեփականությունն է: Լիս՞, ասպեք հնչ, հնչու դուք
կարող եք փազել չեմ սեղիերը, ուղղել թույլ տված սր-

խալները: Դեպքե՞ք, կլուք և գլուխներդ կկախել: Լիս
ժամանակ, յերբ վոչ վոք հմ կարիք չեմ զգում՝ դուք ա-

մեն մի միտցի դիմեցիք, ասե՞ն զամ գործարեցիք և հնչ
կարգեցիք յերկարացի վրա, իսկ հիմա, յերբ աշխարհը
չեզանից հաշիվ է պահանջում հմ տգեղության համար՝

դուք լուրս եք, վորոպէսեւ զգում եք չեմ հանգանի
ամբողջ ճանրությունը: Կասկայեք հնչ, ըսթունք հմ հոգու
ամբողջ վորոքեղությունը: Լիզբիկներն հրար յետեից սեր-

ժում են հնչ, միշտ անհազոդության է մատնվում հերոս
դառնալու պանկությունն՝ միշտ յետ ուղում է՞ անմա-
հանալ, անունս գտել պատմության խնայողաճարկը,

վոր որեցոր աճի, սեճանա և ասե՞ն մարդուց միայն հմ
անունը լսե՞մ, միայն... / Դուք յեճում են / Ո՞վ է, տանը
Տարդ չկա:

Արիփիկ — չեմ եմ, ընկեր վարդապետ, միայն մի թույլեցի:
Վարդապետ — Արիփիկ, այդ դու յետ, այս թույլեցիս, այս թույլե-
ցիս: / Բայում է դուռը: Բե՛ս է մտնում Արիփիկ /

Արիփիկ — չեմ չեզ մտ յեկել եմ... Ուղղակի ասպեք, ըն-
կեր վարդապետ, դուք դարձյալ սիրում եք ինչ:
Վարդապետ — Դնչ եք ասում, դարձե՞ր անպետ, դարձյալ հմ
սիրում վառ ու անմար կ'մնա չեմ սերը, վորով-
հետեւ...

Արիփիկ — չեմ համաձայն եմ:
Վարդապետ — Արիփիկ: / Ուղում է գրկել նրան /
Արիփիկ — Ապաստեցեք: Լի՛նորոջ ժամանակով դուք պետք
է համաձայնեցեք կատարելու հմ մի շարք
պահանջները:

Վարդապետ — Ո, ինչորեմ, ինչորեմ:
Արիփիկ — Ես և առաջ վոչ մի անգամ փորձ չեցիք
կատարել ինչ գրկելու և համբուրելու:
Վարդապետ — Բայց հնչու յեք հմ բնական հրապանակները
այդքան սահմանափակում:
Արիփիկ — Դուք պետք է ինչ թեճանցուկ անեք և չե՞ր սերն
արտահայտեք միայն ուրիշների, հանկապես հան-

գրտայան տանը հանգստացողների ներկայությունը:

Վարդան. - Համաձայն եմ: Ձեր բոլոր պահանջները յոս սրբուրանք կկատարեմ, բայց դուք ինչու յոտ արտասուցում:..

Արքիպ. - Երախուրդունից: /Մի կողմ/ Հազ, Արամ, յոս ինչանից այնպես վրեժ առնեն, վոր դու յոտ քե՛ք շնորհանաս...

Վարդան. - Ուրե՛մ, յոս ել արտասուցեմ:

Արքիպ. - Դե, յոս զնայի: /բողոքում է քե՛ք/:

Վարդան. - Կտեսուրդուն, պաշտելիք հմ Արքիպ: Բժիշկ, Բժիշկ: Ո, հնչեան յոտգանիկ եմ յոս: Հարգելի նախորդներ, յոս դժբախտ շես: Այժմ յոս վոր ինչ եմ յոտ շարքում, ոչ հմ փոփոկ աշխարհ աղբյուր՝ պապիկ, վոր ինչ, ոչ հմ յոտ պահանջների նախաշարքը տատիկ և վոր ել յոտ, ոչ հմ տգեղություն հեղինակներ՝ հայրիկ ու ծայրիկ: Բժիշկ, Բժիշկ:

Բժիշկ. - /Ներս մտնելով/ Յես այստեղ եմ:

Վարդան. - Բժիշկ, կարող ես ոնչ շնորհավորել, հմ սերն այստղ հաղթանակ տարա՛վ: Քիչ առաջ Արքիպն հմ առաջ փախց յոտը սիրտը, իսկ յոս վերցրի այն և դրի կրծքիս մեջ:

Բժիշկ. - Նշանակում է, վիրաբուժությունն ես արել: Արքիպն սե՛ս պլյուս է ինչ համար:

Վարդան. - Բժիշկ, հասկանում ես, հնչ հուպող յոտի ու խոշոր հարցերից մեկը, յոտկար շարժարաններ ուից հետո, լուծելի: Այժմ մտնե՛ք է հերոսանալ, դառնա, հսկական հերոս, նստել պատմությունն է կատարեմ ու ուղե՛ք դեպի հեռու - հեռուները, շեպի հերոսների պանթեոնը, դեպի...

Բժիշկ. - Ուր վոր ել բռնեմ մե՛նույն է, գալու յոտ դարձյալ այս հանգստյան տունը:

Վարսագույր

Պատկեր յերթուրդ

Իրապարակ: Խորհում մի սենյակ: Վարդանը պատկանից ներս է նայում:

Վարդան. - /Ներսնալով պատկանից/ վոր, վերջնականապես հասնուլնի, վոր այս յերթուրդ հերոս չե՛ք: Եթե, դասպանիք, դասպանիք, սիրելի քարեկան ու կաշեգաս: Այ, իսկական հերոսն այդպես է լինում՝ յերթուրդ սարսույցներ և այնտեղից բռնել դեպի անոունը, շեպի հերոսների ու հանձարների աշխարհը: Այ, դա յոտ հերոսությունը, թե չե՛ք շարունակ Ֆրեյուլապարալով վրադնել, իսկ հիմա յոտ հնչ վոր մե՛քնայի հետ գործ ունենալ՝ այդ կարող է անել ամեն մի շարքային մահկանացու և վոր թե հերոսը: Եթե, վարդան, վարդան, ին յարունները ին հոջերն ու ցանկություններն ալելի մե՛ն ել և հոջ կայ, իսկ ին առաջ կանգնած այդ յերթուրդ սարսույց: /Յերևում է Արքիպը/ Արքիպ, իմ հրեշտակ, հմ...

Արքիպ. - Յոս յոտ հետ պայմանաւորվել եմ, վոր ուրիշների ներկայությունը միայն ինչ հետ այդպես խոսե՛ք, իսկ հիմա մե՛ք յերթուրդ ե՛ք:

Վարդան. - Ե՛րբն է, Ե՛րբն է, յոտ մտապնել եմ, անթոշուրդուն, պաշտելիք հմ Արքիպ:

Արքիպ. - Լսապե՛ք, հնչարձե՛ք, այստեղ վոր մի աղբիկ մի յոտե՛ք:

Վարդան. - վոր: Ե՛րբն թե՛ իսկույնն ես, շինի թե՛ յոտ քարտու՛մ ես, վոր յոտ ուրիշների հետ ել կայ ունե՛մ: Ո, բող յերթուրդ շրջանաճաճում յոտ յերթուրդ, բող յոտ միտ հերոսների սուղերում մաս, բող յոտ յերթուրդ ինչից շարժանում, յերթ մե՛կ ուրիշ աղբիկ...

Արքիպ. - վոր, վոր, յոտ յոտ ինչն պետք է խոսե՛ք: Վարդան. - իսկ ինչ աղբիկ մասին եմք խոսե՛ք ու ինչն ինչն /Արքիպը շտապ բողում է քե՛ք: Վարդան. - հետևում է նրան խոսի սենյակից դուրս ել գալու գե՛ղարգն ու միտնել:

Բժիշկ. - նստե՛ք նստե՛ք, մի՛նե՛ք և մի՛նե՛ք ել հանգստանա՛լ:

Մխր. — Արե՛ն ասում եմ, վոր փեւայիս քնկերոջ գու-
տից բան գուրս կգա, հն:

Քեորգ. — Արե՛ն, այսինքն փեւայիս քնկերս քնկերսի
փ գուրս ե պո՛ւ, վորք ճարի՛ն շատոյ ատ.

բողջ միտքովը կհոսի:

Մխր. — Ե՛ն ա ասա անբողջ աշխարհն, քն:

Քեորգ. — Դե՛ վոր միտքովը եմ ասում, նշանակում ե
հե՛ց անբողջ աշխարհի ճարի՛ն ա բոսիս:

Երա՛ւ լալ ազա յե սորոր, շատ արտի ըս, համ

կոյիտի՛ն ա, համ հե՛նքեր:

Մխր. — Բե՛սա, Գրիշա՛ն ել ա լալ տղա: մի աւ-

գա՛, քն երա բանակ գնացոյ մի խնի որ

տու՛ն եր...

Քեորգ. — Ե՛ր սկսեցիր շատախոսել, արտ, ի՛նչ հեւ

ի՛նչ պայճան եմ կսկել՝ ինչ հեւ յեղան Եւ-

րա՛ւ լալ մի խոսի, դու ել ինչ սկսեցիր շեւ:

Մխր. — Անշո՛ք ճարգու ցորձ ել խոսելն ա.

յե՛րսից լալում ե անայի ճիճաղի յայնձ/:

Քեորգ. — Լալ աղօրի ունես, ի՛նչ մխր:

Մխր. — Ե՛ր ինչ ի՛նչ ասայիր:

Քեորգ. — Լալ, լալ, մի ծեղանա, յերկուսս ել ի՛նչ

յե՛ն, իսկ աղօրից հասե՛նայն դեպս շատ

լալի՛ն ա:

Մխր. — Դո՛, չի՛նք թե սիրահարսել ես աղջկա

մրա, վնաս չուծի, աներոգից ե՛րան ել

յե՛ն շեւ:

Քեորգ. — Գե՛, բա, յես կրողնես, վոր Գրիշա՛ն բեղամաղ

մե՛ր: Գե՛, յես նրանից աղօրի շե՛ն խի: Դե՛ն,

վատնում եմ, վոր շատ մանկ ե դու նորից սկսես խո-

սել: Գնա՛ն, Գնա՛ն մեր ցորձին: / Կնչնում ե՛ն խորի

սե՛յակ: Ի՛նչ ե՛ն մանուկ վառողյանն ու Կրփիկո ի:

Վառողյան. — Կիս, Կրփիկ, յերթ ի՛մանայիր, թե հորս

ե՛ն սիրում ի՛նչ:

Կրփիկ. — Սիրայի՛ն վերջումերի ժամանակը շե:

Վառողյան. — Լալ, լալ, ներծղուցում: Իսկ յե՛ր ե գալու ար

ճամանակ, վոր յես կարողանաս ի՛նչ արթունե-

րի շտեմարանի դուրս բացել ին արագ: / Խորի սե՛յա-

կից դուրս ե՛ն գալիս Կոնան ու Կրան: Ե՛ն-
րանի, արանց նկատելու վառողյանին ու Կրփիկին՝ մը-

տեղնորն քոպելոյ, թողնում ե՛ն բե՛ն: Կրփիկո հույ-

ված կայացոյ հեռապարտս ե Կոնային ի:

Կրփիկ. — Կից, այո, նա յե, այո աղօրի՛ն ե, յես նրան

հագուստից ճանաչեցի: Ո՛րքե՛ն Կրանը շրա

հեւ ե, հն... Լալ, շատ լալ:

Վառողյան. — Դո՛, ինչ, ո՛վ, ինչու հուզեցիր, Կրփիկ:

Կրփիկ. — Ի՛նչատելոյ ներս մտնող Կրանի, կամայ ի՛նչում

ե վառողյանի կողին / Լալ կի՛ն, վոր դուք

այրպիսի հարցեր տալու փոխարեն յեր սիրային վե-

ղումներն սկսել: / Կրփիկո թեանցուկ ե անում վառողյա-

նին: Կրանը, նկատելոյ նրանց, փարպած կանց ե անում:

Կրփիկ. — Ի վառողյանին / Կրփիկ:

Վառողյան. — Կիս, հրեշտակս, յես յերթել շե՛ն հոռանա այն

որո, յերթ ի՛նչից լսեցի ին մե՛ն, այո՛ն՝ և սր-

տըս լայնացալ, յե՛նացալ: Ո, յես յերթել, յերթել շե՛ն

հոռանա ին արագին համարում, ին յերկրորդ համար-

ը, ին... յես ցիտելի, վոր դու ինչ վառող ես սիրում,

վոր հե՛ց այդ սերն ե ի՛նչ բերել ի՛նչ հանգստյան տունը:

Կրփիկ. — Ի վառողյան, Կրանի համար լսելի յամոյ / Գնա՛ն

ի՛նչ վրասելու, ի՛նչ սրբելի վառողյան:

Վառողյան. — Գնա՛ն, ո՛վ ի՛նչ հրեշտակ, ի՛նչ հոգու հատր, ի՛նչ

հանգստյան տուն, ի՛նչ... Ի՛նչ, դու շատ հա-

վանեցիր ի՛նչ գառան միսը, ցիտես, յես այն ի՛նչ համար

ելի պահում: / Թեանցուկ արած դուրս ե՛ն գալիս թե՛րի:

Կրան. — Ասրեն, Ասրեն:

Ասրեն. — Ի՛նչուրս գալոյ խորի սե՛յակից / Դո՛, ինչ կա,

ի՛նչ ե պատահել:

Կրան. — Կայա մի նայիր այն վոյսին:

Ասրեն. — Ի՛նչատելոյ / Ե, ինչու պետի ե յես նայես, ի՛նչ

նայիր և հրեշտակ: Ո՛րք ցերեկոյ ին սիրած աղ-

ջիկո ի՛նչում ե՛ն յերթելի, իսկ դու...

Կրան. — Կիս, յերանի թե աշխարհ շունձայի և շտեմելի

այդ սարսափելի տեսարանը: Իսկ հանում ես,

վառողյանը համարում ե նրան, համարել ե յե՛ն ան-

գամ, յերկու անգամ... ինչու ել չցիտես, թե խնի անգամ:

Առերեւ. — ընդհանրապէս, լայ կիւներ, վոր դու յետեւ
աչի փոխարեւ շորս, վեպ, յորո ունենայի.
վոր ապելի լայ տեսնելիք ին անծարակութիւնը: հասկա
ցիր, յերե նորից շարունակես այդպես պատշաճ ճաշ վո:
Տրայն սիրածդ աղջկանը, այլ և ինչ ել կիւն: Աստե՛ք,
դժվար թէ ին կարիւր վորեւ յեկը սգա:

Արամ. — վոչ, վոչ, յես թուլ չեմ տա, վոր Արփիկին
կլէն ինչնից, յես կպայտեցնեմ այդ վառողյս
նր ամբողջ վառողը: Արեւիս, պաշտելիս, մի խորհուրդ
տուր ինչ, ինչ անեմ յես:

Առերեւ. — վերջապէս հասկացիր, վոր յես խորհուրդների
բոլոր չեմ: քո պատճառով աղջիկ ել դար-
ջա՝ դարձյալ վորինչ դուրս չեկալ: մնում է միայն,
վոր յեո՛ք խաչես, վոչ միայն Արփիկից, այլ և ընդհանրա-
պէս աղջիկներից ու զուրիշ կան ին գործերով պատուիս
իմիք ել գիտես, վոր բացի աղջիկներից, աշխարհում
այնքան հետախրիտ հարցեր ու խնդիրներ կան, պարուս-
դիր չէ, վոր բոլոր մարդիկ աղջիկների հարցերով ըս-
բաղվեն, սիրեն, սիրահարվեն և նման մի շարք բաներ
դեհ, յես գնացի: /Անպնում է խորի սենյակը: ներս-
մտնում Արփիկը /

Արփիկ. — /Յփորված/ Արամ, ընկեր վառողյանին շտեմար
Արամ. — /Զոռայնացած/ յես վառողյանին հետ գործ չու-
նեմ: յես առանց վառողյանին յեկ ինչ հան-
գիտես եմ պոս: /ներս է մտնում Առերեւ /

Առերեւ. — Արամ, ինչ առաջ յես գործայից նամակ
ստացա: /Առաւ ցրուցում է՛ /
Արփիկ. — /Երկուց / յեկ ինչպես սիրով եմ ցրուցում
իրար հետ:

Առերեւ. — /Եկատելով Արփիկին / Արամ, ոչ է այս ընկե-
րուհին: /Արփիկին / դու՛ք ունե՛ք ե՛ք կաննում
տեսնել, ընկերուհի:

Արփիկ. — /Զոռայնացած / յես վոչ վորի ել չեմ ուզում տես-
նել:

Արամ. — /Երբի տակով նայելով Արփիկին / ինչ առաջ
այս ընկերուհին ինչ վոր վառողի մասին է
խոսում: /Արփիկը բարկացած թողնում է թե՛ն. Արամն ու Առերեւն

շարժվում են դեպի խորի սենյակը: Թե՛ն է մտնում վառող-
դյանը /

վառողյան. — ներքո շուքուն, ընկեր Արամ, մի րուպէ յեկ
անհանգստացնել կարելի յե՛: /Արամը կանց
է անուն: Առերեւ անպնում է խորի սենյակը /: Ինչ
հայտնեցին, վոր իմ սիրելի Արփիկը ինչ առաջ այստեղ
է յեղել, չե՛ք կարող ասել, թէ ո՞ր գնաց նա:

Արամ. — /Զոռայնացած / Եյ, հորեհաշտ իմիք բրդադիր,
դու Արփիկից յեո՛ք խաչիր, լայ հմացիր, վոր
նա խոչը չի կիւնելու: նրան յես սիրում եմ և իմե՛ք ել
պետք է լինի: /Անպնում է խորի սենյակը /

վառողյան. — /Թիմաղելով / Եյ, յերապող պատածը, հետա-
խրիտ է իմանալ, թէ ինչու յես անհրապա-
նացող յերապներով ասում: Արփիկն ինչ այնպես է սի-
րում, վոր անգամ մահը չի կարող բաժանել նրան ինչից:
/նկատելով ներս մտնող Արփիկին / Ինչ յես ինչ եյի փո-
տոն, աղալնյախ, հոգյախ, հրեշտախ: յերեւակա-
միր, ինչ առաջ այստեղ ին պատճառով սկանդալ յե-
ղալ: Արամը, յեկ հետ հանգստացող Արամին կարծես
ճանաչում ես, մտնեցալ ինչ ու՛ « հարգելի ընկեր փո-
ռողյան, ցիտե՛ք վոր Արփիկը յեկ շատ է սիրում ու
պաշտում, բայց դե, յես ել եմ սիրում և այդ պատ-
ճառով, թեկուց դժվար կլինի ինչ համար ու հացիլ
թէ հազողի, այնուամենայնիվ յես պետք է փորձ
անեմ նրան յեպանից խելուն: Ի՞նչ, ինչ կասես այդ
համարձակ աներեւոյնքան ու յորի սենամուրյան
մասին:

Արփիկ. — նա այդպես էլ ասաց, վոր սիրում է ինչ
վառողյան. — Դե, իհարկե՛ք, այդպես էլ ասաց այդ սենա-

մարդ: /Արփիկն արագ թողնում է թե՛ն /
վառողյան. — Արփիկ, Արփիկ... Այ ինչ տարօրինակ բան,

վորինչ չեմ հասկանում: Այս աղջիկը վարձա-
նի կերպով սիրում է ինչ, բայց դարձյալ... Թե՛ն հասկա-
նում: Արփիկ, Արփիկ: /վաչում է գոբո: Թե՛ն վորոշ
մտածանակ մտն է գատարկ: Անսահման ներս է մտնում
այն մտածանակ, յորոք խորի սենյակից դուրս
ե՛լ գալիս Արամն ու Առերեւն և ցրուցելով թողնում թե՛ն:

Անահիտը վազում է դեպի խորի սեյակի պատուհանը /
Անահիտ. — Առըն, Առըն:

Առըն. — /դատուհանից դուրս հանելուց վերստ / հո,
հո՛ւ կա:

Անահիտ. — Շտապ արի այստեղ:

Առըն. — Շտապ, հո՛ւ է յեղել:

Անահիտ. — /զղայնացած / Ասացի շտապ դուրս արի, եզ-
րանակում է կատարիտ ասանս:

Առըն. — Ոհո, հրամայում ես, իսկույն յերևում է վոր
զղայնացած ես: /Մտնում է բե՛մ / է, շտապ եմ,
խոսիտ:

Անահիտ. — Ինչ ցործ ունի իմ դերյան այս աղջկա հագին:
Ասա ինչո՞ւ անտ է իմ շորերն ուրիշներո
հագնե՛ն:

Առըն. — Ինչ աղջիկ, հո՛ւ դերյա:

Անահիտ. — Դե՛ղրում եմ ինչ անտեղյակի տեղ շո՛ւնս,
պատասխանիր միայն իմ հարցին, յերրորդ-
որն է, հո՛ւ փնտրում եմ դերյաս և այսոր պարզվում
է, վոր ցողացել ու նվիրել ես սիրունուդ:

Առըն. — Կամայ, կամայ, յե՛լ կստն ու կբայտառակ-
վե՛մ: Անձան վոր մի կայ շունի հո՛ւ հետ,
իսկ հո՛ւ վերաբերում է դերյադ, ապա... ապա...

Անահիտ. — Պիտի ցորած, հո՛ւ վոր վոր այդ չի կարող
արգելել: Բա, հո՛ւ էլիր կարծում, լու՛մ, վոր

բոլոր հագուստներս դուրս տանն: /Աղմուկի վրա
խորի սեյակից դուրս են գալիս միտն, գեորգո / Ասա
հո՛ւ, դու յե՛կել ես հանգստանալու, բե՛մ Առնաների
հետ սիրային կայ հաստատելու:

Միտ. — Ինչ, ընկեր տիկին, իմ աղջիկն իմ ամուսնուց
անկելի լավ փեսայու ունի, իսկ դու, ըն-

կեր Առըն, սե՛՛ք ինչ կանչել էլի՛նք, վոր յե՛կե՛նայի
ցորին ոգնես, միայն այդխանը: Ինչ վերաբերվում է
աղջկաս սիրային ցործերին խառնվելուն, ապա ետեղ
նեղություն մի խո՛ղ ին օգնություն կարի՛ք շե՛՛ք պրոմ,

Առնային արդեն քրաղեցնող կա, դու շատ ես ուշացել:
/բե՛մ ե՛ս մտնում տրամ ու Առնան /:

Անահիտ. — Ասա ծրան, վոր այս բույեխու հանի և տա ի՛մ

Առնա. — հագուստը, իսկ ինչ հետ յես անանքն կրուսի:
/վարձացած / Այդ ինչ հագուստի մասին է
խոսի՛ր - յես վորչի՛նչ շե՛մ հասկանում:

Անահիտ. — Իսկ այն իմ ամուսնուց վերջնելիս հասկանում
եյի՛ի:

Առնա. — Կնե՛րե՛ք, ընկեր, այս հագուստը իմ գործան է
նվիրել ին՛չ:

Անահիտ. — Գործայի փոխարեն պարզապես ասացել
Առըն:

Առնա. — Դուք ինչ վիրավորում ե՛ք: /Արտասվում է /:

Անահիտ. — Յերե ոչում ե՛ք տղաների հետ ծանանակ ան-
կացնել՝ ամուսինների թիվը ավելի շատ է:

Առըն. — Անահիտ:

Անահիտ. — Յես ինչ համար Անահիտ շե՛մ: /Արագ բե՛մ է
մտնում Արպիկ /:

Արպիկ. — Անահիտ, հոգիս, իսկ յես ինչ էլի փնտրում:
/խաշում է ծրան մի կողմ / Դասկանում ես,
Արանը սիրում է ին՛չ, նա ինչ անազ այդ մասին
հայտնել է վառողյանին:

Անահիտ. — Են, Արպիկ, Արպիկ, այս հանգստյան տանը
վոր միայն ին Արանը ցնայ յեո՛րից, այլ
Առընին էլ կելցին ինչանից: Դասկանում ես, նա կայ
է հաստատել այ, այդ աղջկա հետ: /Արտասվում է /:

Արպիկ. — Ապասիր, յես վորինչ շե՛մ հասկանում,
ախր, շե՛ վոր յես Արանին հենց այդ աղ-
ջկա հետ համբարվելիս եմ տեսել: Մի՛թե նա Առ-
նե՛րի հետ էլ կայ ունի:

Միտ. — Քեո՛րի գեորգ, ես ինչն ըման է, յե՛կն ես-
տեղ է լայ փնտն, մյուսը ե՛նտեղ: Ախր,
վոր սկսե՛մ՝ ասելու յես բե՛ շատախոսում ա:

Գեորգ. — Զե, շե, մի սկսի: Ապասիր տեսե՛՛ք ինչո՛ւ
կվերջանա այս բոլորը: /Անահիտն ու Առ-
նան
հակառակ կողմերով դուրս են գալիս
բե՛մից: Դրսից հո՛ւ վոր աղմուկի ձայներ են լսվում:
Ինչ հետո բժիշկը, համարյա բե՛ ցրկան, բե՛մ է բերում
կհասուշարակի վառողյանին /:

Միտ. — Եղ ինչ է պատահել վառողյանին, ընկեր բժիշկ:

Առնա. — Եղ ինչ է պատահել վառողյանին, ընկեր բժիշկ:

Առնա. — Եղ ինչ է պատահել վառողյանին, ընկեր բժիշկ:

Առնա. — Եղ ինչ է պատահել վառողյանին, ընկեր բժիշկ:

Առնա. — Եղ ինչ է պատահել վառողյանին, ընկեր բժիշկ:

Առնա. — Եղ ինչ է պատահել վառողյանին, ընկեր բժիշկ:

Առնա. — Եղ ինչ է պատահել վառողյանին, ընկեր բժիշկ:

Առնա. — Եղ ինչ է պատահել վառողյանին, ընկեր բժիշկ:

Առնա. — Եղ ինչ է պատահել վառողյանին, ընկեր բժիշկ:

Անտիկոն մասուն Ե ռեաի կոտիկ սեպակտ սասուն Կանո:

Բժիշկ. - Աղխարիկի ցանցրայել և խնդր-վելու փորձ Ե կատարել: Կուտնտեաակամերո քրան

հապիլ են հանել շոքի: Յերե քրանի մի քիչ էլ ուղա-
նայի: Մեր հանգստյան տունն առանց վարորդների կնար:
վարորդան. - /Բացելով աղերս և նկատելով խոտի մթոյին / Ոյ,
հեռայնի խոտի մթոյին, հեռացրե՛ք քրան, թե

չե կսկսի խոտել:
Գեորգ. - Քեոտի մթո, այ խոտի մթո, հեռացիր, թե չե
խնդր Ես առգամ խնայես վոր կխնդրի:

Մի ո. - Հա՛վ, յես էլ Ես առգամ չեմ խոտի:

վարորդան. - Արիկ, Արիկ, վորտե՞ղ Ես դու:

Մի ո. - Արիկի՞ն Եստեղ ա, ընկեր վարորդան:

վարորդան. - Ոյ, ոյ...

Գեորգ. - /Մթոյին / Քե՛զ առայի, վոր մի խոտի:

վարորդան. - /Նկատելով Արիկին / Ախ, հոգյախ, պաշտե-
լիս, սիրելիս, աղապշյակ:

Արիկ. - Խնդրոյանին / Յես վազը յե՛զ առտարուն
կսպասեմ: / Արագ քողում Ե թե՛մ /:

վարորդան. - Ոյ, յերանի թե յես հապար կրանի ունեա-
լի, վոր հապարն էլ յե՛զ նվիրելի:

Բժիշկ. - Իսկ հերոս դառնալու մտքիդ վոր մի
կրանի չե՞ս ուզում նվիրել:

վարորդան. - Այո, յես հերոս կդառնամ, յես պետի Ե առ-
պա՛ման հերոս դառնամ:

Գեորգ. - Դե, աղերի, գնանք մեր գոտին, իսկ եղ հար-
ցերի մասին յերեկոյան կխոսե՛ք:

Մի ո. - /Կարեւոր / Բարեկամ, յես չհասկացա, թե ի՞նչ
պես յեղանք, վոր դու ի՞նչ առգլանս սրտեցիր:

Ախր, չե վոր դու կի՛ն ունես:

Գեորգ. - Գնանք: Գնանք, խոտի մթո, եղ մասին հե-
տո կխոսե՛ք:

Մի ո. - Յերանի իմանամ, թե յերբ Ես հեռանալու
մեր գոտից: Ախր, հե՛չ չես քողում, վոր խո-

տե՛մ, Ե: Ախր, չե՛մ կարող, Ե, առանց խոտելու ապրել:

Գեորգ. - Մե՛նակ յեղան մամանակի ինչի՞նչ ուզում Ես խոտի:

Մի ո. - Բա, եղ վորն է կի՛նի, յես խոտե՛մ ու յես էլ լո-
տե՛մ: / Առջում Ե խորիկ սեպակտ /:

Մի ո. - Յերանի իմանամ, թե յերբ Ես հեռանալու
մեր գոտից: Ախր, հե՛չ չես քողում, վոր խո-

տե՛մ, Ե: Ախր, չե՛մ կարող, Ե, առանց խոտելու ապրել:

Գեորգ. - Մե՛նակ յեղան մամանակի ինչի՞նչ ուզում Ես խոտի:

Մի ո. - Բա, եղ վորն է կի՛նի, յես խոտե՛մ ու յես էլ լո-
տե՛մ: / Առջում Ե խորիկ սեպակտ /:

Մի ո. - Յերանի իմանամ, թե յերբ Ես հեռանալու
մեր գոտից: Ախր, հե՛չ չես քողում, վոր խո-

տե՛մ, Ե: Ախր, չե՛մ կարող, Ե, առանց խոտելու ապրել:

Արամ. - / Բռնելով սուրճի թևից / Հստիկ, վառո պետի
Ե առտար գնան: Ուրե՛մ, եղ հորեկո պետի Ե
Արիկի հետ առտար գնան, հի՛ն, ուրե՛մ, եղ յես շարու-
նակե՛մ տանգլել, հի՛ն:

Աուրե՛ն. - Գո՛նե այս առգամ հանգիստ թող ինչ, տեսնում
Ես, վոր ի՞նչ պատճառով ընտանեկան տրագի-
կոտեցիր սկսել:

Արամ. - Ասա Արիկին, վոր յես վոր մի առգլա չե՛մ
հա՛քարել, վոր այդ առգլիկո դու յես յեղել:
Ասա Անտիկոնին, վոր ի՞նչ դերյան...

Աուրե՛ն. - Ինչ հանգիստ թող, թե չե՛... Գնան տեսնում,
վոր ինչ էլ Ես դա՛վանաւ ուրջան մե՛զ սեղադրում:
/ Առջում Ե խորիկ սեպակտ: Արամո հեռանա Ե քրան /:

վարորդան. - Բժիշկ, ինչ ի՞նչ աղապշով Հստիկ, վոր Արիկ-
կը՞ն ինչ առտար հրավիրել: Անտանու Ես,
չե, թե ինչ հարթանակ ունեցա յես սիրո ֆրոնում:

Բժիշկ. - Բարեկամս, իսկ ինչի՞ն էիր ուզում խնդրել:

վարորդան. - Խնդրել, յես շե՛ղ ուզում խնդրել, քայլ այն-
պես դուրս յեկա՛վ, վոր իսկապես պետի Ե
խնդրելի, հասկանում Ես, և քուրո այդ յերուկի, այդ
Գեորգի պատճառով: Յերե՛կ յես նկատեցիր, վոր յերուկո
համարյա թե մերկ կանգնել Ե գետափին, մի քարի վրա
ու մեկ, յերկու և իրե՛ն զորն Ե նետում: Կի՛ն առաջ
Արիկին հետ ընդհարվելի և այդ պատճառով տրագի-
ոտեցիր գետափի վայելի: Խառնելով այնտեղ, յես մաս-
թերեցիր յերուկի զուր նետելու: Կարե՛կով, թե հերոսնե-
րոն առապա՛ման այդպես պետի Ե մտնե՛մ, յես էլ կանգ-
նեցիր մի քարի վրա ու մեկ, յերկու և ինչ զուրո չե-
տեցիր: Բանից պարզվել, վոր յերուկո լողալ գիտե,
իսկ յես վոր: Հա՛վ Ե, վոր կուտնտեաակամերո վրա
հասան թե չե պետի Ե խնդրելի:

Բժիշկ. - Այո, կա՛մ Ե, վոր յես խնդրել, թե չե մասն-
առաջ մե՛նակ կնար:

վարորդան. - Ե՛ր վոր, յես չե՛մ խնդրել, վոր մասնառաջ մե-
նակ մա, յես էլ շուտով հեռանալու շարե՛կ
կանգնե՛մ և շուտ ընդերս կգամնամ: Բժիշկ, Բժիշկ, յես
Անտիկոնին Ես ի՞նչ առտար շուտով աղապշ աղապրել:

Բժիշկ. - Այո, կա՛մ Ե, վոր յես խնդրել, թե չե մասն-
առաջ մե՛նակ կնար:

վարորդան. - Ե՛ր վոր, յես չե՛մ խնդրել, վոր մասնառաջ մե-
նակ մա, յես էլ շուտով հեռանալու շարե՛կ
կանգնե՛մ և շուտ ընդերս կգամնամ: Բժիշկ, Բժիշկ, յես
Անտիկոնին Ես ի՞նչ առտար շուտով աղապշ աղապրել:

Բժիշկ. - Այո, կա՛մ Ե, վոր յես խնդրել, թե չե մասն-
առաջ մե՛նակ կնար:

վարորդան. - Ե՛ր վոր, յես չե՛մ խնդրել, վոր մասնառաջ մե-
նակ մա, յես էլ շուտով հեռանալու շարե՛կ
կանգնե՛մ և շուտ ընդերս կգամնամ: Բժիշկ, Բժիշկ, յես
Անտիկոնին Ես ի՞նչ առտար շուտով աղապշ աղապրել:

Բժիշկ. - Այո, կա՛մ Ե, վոր յես խնդրել, թե չե մասն-
առաջ մե՛նակ կնար:

կլտ, վարորդանի ճակի մասնակից էլ տե և յե
կարգաւորում վեր. տեղի մտքով, որտեղ կարգաւոր
յերկիւն:

Բժիշկ. — Այո, սրտի բարեկամ, անձ որ որդ գե-
ւի կարգաւոր յերկիւն եւ բարեկամ, բայց
գարջյալ մտն եւ յերկի վրա:

Ա՛յ մ ր ւ զ ու յ ր .

Ո՞ր առիտը շարժարդ.

Անձանք ճարտ անկ շարժն է վարորդան: Երա
թեք անկ կա սի քարտեք:

Վարորդան. — Անձնէն, հիմա ինչով է պարզված մասնակից,
ի՞նչ սրտի հերոս: Յերկի նա նախ է անկա-
նակ և ճարտան է որոն, յերկից հեռու ու անկողից
նայում է մարդկայն և պարճանում, թե ինչն քարտ
հերոս շէն: Երկրի հիմա նա մտածում է ի՞նչ մարտ, գրե՛ն,
վոր յո էլ գոյարջուն մտն, վոր ինչ էլ էն ճուշ մտքով,
նայն իրեկեր անկում ինչ վոր իրէ: Եր, մասնակի,
անգիւ ընկեր, յո պոս էն, վոր հիմա զու յեակ. եւ,
բայց շարժ, շարժ անկարե ի՞նչ անում է ի՞նչ և
սեղ ժրատի կի՞նքն, յերկուայ: Գրե՛ն, այն ժուս-
նակ զու շար կարգաւորում, թե ինչն անկում ու նայ
յո հերոսներ շարժ: Բայց կարգի բարեկամ, շե
վոր ին անկարե վորձով գրե՛ն, վոր հերոս զու-
նակ, այն էլ անկարե ինչպիսի զու յո և ինչպիսի
վրէն յո յո անկարե էլ հերոս բան շե: Յեղ սեղ
հերոսարդ կարգի սի կարգ, սրտի բարեկամ:
Ի զայ, հիմա զու յերկ ի՞նչ կարգի անկում էլ ճարտ
շե, վորի, յո այն ի՞նչ հեռու մարտանակ կարտե
և զու կարգաւոր, վոր ի՞նչ կարգաւորում էլ ինչ

պո կարգաւոր է ու կարգաւոր: Ինչու է մտն գե-
վորը վարորդանի կարգաւոր շերտի:

Վարորդ. — Ինչ ի՞նչ եւ վորս գոյս յեղ, ընկեր վա-
րորդան:

Վարորդան. — Ինչպիսի, կարգաւոր վոր հեռու անկում:

Վարորդ. — Այ վարտեւ, զու ինչ կարտ կարտ վոր շե,
շե կարտ:

Վարորդան. — Յո հեղ երկու, պոսնում կարտ յեղ, վոր
արդարանք ի՞նչ ճարտի շի բուն:

Վարորդ. — Ինչ յերկ պոսնում կարտ եւ յեղ ինչ
յո նախ ճարտ անկ:

Վարորդան. — Ինչպիսի է:

Վարորդ. — Ինչ եւ անում:

Վարորդան. — Կարտն է:

Վարորդ. — Կարտն է: Ինչ շի կարտի ինչպի, թե
ինչ մարտ եւ անում:

Վարորդան. — Կարտն է այն մարտ, վոր բարտ մարտ
շե կարտ հերոս անում, վոր հերոսարդ
նո ժրատ հերոսների գոյն է և, վերայն, այն յո
պե եւ անում, թե ինչպի անկարտ, վոր ինչ հերոս
տեղ անում:

Վարորդ. — Ինչ ի՞նչ ինչ անում, վոր յո հերոս է:

Վարորդան. — Կարտ վոր, յո ինչ յերկարտի, անկար
հեռու կարտի, վոր զու հերոսարդի
յոս հեռու յո անում:

Վարորդ. — Ինչպի այն է, վոր յո հիմա հերոսի շար
հեռու յո անում: Ինչ է կարտն,
վոր վոր վոր անումն հերոս շի անում: Ինչպի-
տար, անկարտի, անկ թե ինչ է հերոսարդ
անկար: Ինչ կարտի ժրատ այն անկարտ պոսն-
յոն: Ինչպիսի հեռուն է թեղ:

Վարորդան. — Ինչ, անկարտ: Ինչպի, ինչպի, յոս յո
յոս յար անում, յոս գոյարտն յո-
կար կարտ վոր կարտն: Ինչպի այն է հերոս-
յո ի՞նչ անում: Կար, կարտ, հերոսարդի ճարտ
անկարտն է: Ինչպի անում, յոս հերոս-
արդ մարտ անում կարտի մտն: Բայց ինչպի այն

խան ուշացում և արհիւր: Իրեն, գերբնական ուժերն են
էն կարծեմ ոճանդակում իմ հերոս գառն արուն և սի-
ռային գործերիս: Այստեղ յես իմ սերունդի գարակում ցուա
ժի դերյա / Բայում է փարեթը / Յեզ հնչում գեղեցիկն է:
Յես այս դերյան կնքիրեն իմ սիրելի և արհիւրն: Պատ-
կերացում են, թե ինչում կարախանա: Բայց ինչում
այսում ուշացում: / Արտուր յերգում է /

Ահա անուանը,
Ահա այն ծանօ,
Վարտեղ ին կանեն
Իմ սրտի բանօ:

Են յապարհն, վառողյան յեզ հնչում լայն են հնչում
իրար հետ, կողմ կողմի: / Ինչում յերկում են իրան
ու Աուրեթը /

Վարդապետ — Ինչում անյանտեղից, այլապես այս ճիւղ
հասնել վաճառքը կխան գարնեն ինչ: / Բողոքում
է թե՛ն /

Ինչում են ծանում և արան ու Աուրեթը /

Արամ — Ինչում յերկի այն վառողյան կուլանն ու
Արհիւր, թե անյանտեղ արան, զբոսնում են այս
անուանում: Կանգնում են անտի տակ, նայում են դե-
պի կայուն յերկիսե և համարում: Ոյ, յես կո-
խելագարվեն:

Աուրեթ — Գրուող յես էլ յո որին կհասնեն: Անահիթը
գիշերը ժի այնպիսի վեկույում կարողաց զը-
խիս, վոր բազմաթիւ իր որում այրախիսն շար: Անում
են, վոր յես վոր ժի կայ շունն անայնի հետ, բայց
չի հապառում: « Ինչ իմ դերյան ինչում յե նրա հա-
գին — շարունակ կարցում է նա: Դերյա, դերյա, այն
դու, անհայալ դերյա:

Արամ — Այ, տեսնում են, Անահիթը ինչում է
ի՛նչ, շնայան իրականում դու վոր ժի կայ շու-
նես Անայնի հետ: Իսկ յես, գործարան, հաստատ
հաստատ վոր վառողյանն ու Արհիւր փրում են
իրար վոր նրանք ժի ինչի անգամ համարում են,
անայն շեմ ինչում, շեմ սերտորում Արհիւրն,
անտե ինչ ներում են, փայն թե նա հեռանա այն վառ-
ողի յեսում ինչ ծան, սիրտ ինչ:

Աուրեթ — Ուր վոր գնում են, Անահիթը հեռանա է
ինչ: Այ, յես ինչում ինչ հետ անուան են
յեկել, վոր վշտերս տոնանա, անհաստատ շինեն
խանդի տեսարաններին, բայց հաստատ գիտեն, վոր-
այս թույլիս կողմի կկանգնի նա: Ոյ, անհա զախ
է: Ինչում անտե այստեղից: / Դուրս են գալիս: Ինչում
նա կողմերից թեմ են ծանում Անահիթն ու Վարդա /

Վարդա — Անահիթ, ինչում են անում անուանում, շինիս,
թե վորսրոյ են դառել:

Անահիթ — Այո, վորսր յես յեկել, Աուրեթին վորսրում,
համար են յեկել:

Վարդա — Յես ինչում ասացի, վոր եղիւն շատ ժի ինչում
դի: Գուցէ, ոյ գիտի, զանել տղա յե,
ենպես ժի թեթե տարվել է այն անգամում:

Անահիթ — Ախր, թե՛ն Վարդա...

Վարդա — Ինչում են, ինչ թե՛ն շատես:

Անահիթ — Ըստ: Ինչում նրանում է, վոր Աուրեթը
ժի զուրս ծիտում է իր կայուն Անայնի
հետ, իսկ յեզտեղ կա անուանելի փաստը — գե-
րաս: Այ, ուրիշ բան է յերթ նա ներեղություն ինչ-
դրեր, անտե, թե հնչում ենպես տարվել է Անայնի
յես նրան կներելի: Անահիթը ծարրիկ միշտ
տարվում են ուրիշներով: Բայց Աուրեթն այն չի
անում: Են կողմից ասում է, վոր ինչում այն անգամ
հետ վոր ժի կայ շունի, Դուրս կողմից շորերս տա-
նում և շարունակ են նրան:

Վարդա — Ե, ինչում ինչում պետք է վերջանա եղ թո-
ւոր:

Անահիթ — Ինչում, յես ինչում են շարունակ: Աուրեթին են
փնտրում, վոր հետը նորից ինչում: Ենպի,
վոր նա Արամի հետ անուան է յեկել: / Գնում է /

Վարդա — Ինչում այնպիսի ուրեցելով Անահիթին / Այ թե ան-
գիկ է, հա: Անայն այսպիսի կին ունենա,
վոր հասկանա կայնի փառաբանում: Են, Անահիթ,
Անահիթ: / Յերկում է Արհիւր / Արհիւր, դու իսկա-
նում վառողյանի համար են յեկել անուան:

Անահիթ — Են, թե՛ն Վարդա...

խան ուշացաւ Լորփիկ: Իրենի, զեռնակաւ ուժերն եւ
Եւ իւր զօրքն իւր հետը բարեւանաւ և սի

Քևորգ.— Ինչ ի՞նչի մի սաս.
Լորփիկ.— Արտիցս արյուն է կարում: Լիկը, յես վա-
ռողյանիս շեմ սիրում, յես ուրիշին եմ
սիրում, սակայն նա բոլորի մոտ գոռուս է, վոր հիշ
սիրում է ինչ, իսկ ինչ վորինչ չի ստում: Յես հիշ
եյի ուշում ասել նրան այդ մասին, ինչու էյի ուշում
բացատրել հետը, բայց յերբ տեսա նրան ուրիշի հետ
համբարվելիս... Լիկը, յերբ նա ինչ սիրում է ինչը
յես ուրիշների հետ կայ հաստատում:

Քևորգ.— Աղաճարդուն, այն էլ զատելին հասկանա-
լաւ տղա յես: Յերբ դու նրան շես կարող շերել մո-
ռայիր և ուրիշին սիրիր: Յես ինչ այնպիսի միշտ
թեկնաճու պոպ կտամ, վոր դու...

Լորփիկ.— Վոչ, յես Լորանից բայի ուրիշին շեմ սիրի,
յես... /արտասովելով բողջում է բժժը/

Քևորգ.— Աղջիկ պետք է պատես լինի, վոր մարդ
բան հասկանա: Երբ, ինչ լաւ կին կլիներ,
սրա հետ ամուսնացողը յերբեք քակ աշխարհ շեր
նայի կյանքին: Լորփիկ, Լորփիկ: /Քևորգը բողջում է
բժժը: Դակառակ կողմերից բժժ էն մտնում Լորփիկն
ու Լորանը/

Լորան.— /մի կողմ/ յեկել է, վոր հանդիպի վառողյա-
նին:

Լորփիկ.— /մի կողմ/ յերևի յեկել է անսայի հետ հանդի-
պելու:

Լորան.— /մի կողմ/ Լիկ, ինչ սեր բացատրելու տեղ է:

Լորփիկ.— /մի կողմ/ յերանի թե մի խոսք ասեր ինչ,
հենց թեկուզ անունս արտասաներ, յես
ինչու կասեյի նրան, վոր սիրում եմ իրեն:

Լորան.— /մի կողմ/ Յի էլ ուշում նայել ինչ, իսկ յես
պատրաստ եմ իմ սիրուց նրա վորտեղի
տակ փռելու: Գոնե մի անգամ խոսեր ինչու: Գոն
անունս տար:

Լորփիկ.— Լորան:

Լորան.— /մի կողմ/ Ինչ, իմ անունը տվեց: /Լորփիկը
խոսեց յես ինչ, Լորփիկ, Լորան էմ:

Լորփիկ.— Ընկեր վառողյանին շտեմար:

Լորան.— /Զգայնացած/ Ինչ, դարձյալ վառողյան: /բող-
ջում է բժժը/

Լորփիկ.— Քրախալ: Իսկ յես այնպես էյի ուշում /Խնձ
նրա հետ: Ինչը վառողյանի անունը տվի:
/նկրս է մտնում վառողյանը/:

Վառողյան.— /Զնկատելով Լորփիկին/ Ուր էլ գնում եմ դիմա-
ցոս միտ յերակն է կակցում և այն հոխոր-
տացող պատահին, իսկ Լորփիկը չկա ու չկա: /Զնկատելով
Լորփիկին/ Լորփիկ, Լորփիկ, իսկ յես սրտատրոպ ինչ էյի
սպասում, հոգյակս, սիրելիս, պաշտելիս: Դե, սաս, սաս,
յերբ եմք մեք վերջացես ամուսնացալու: Լիկ տես,
յես ինչ համար հարսանեկան դերքս յեկ եմ գնու: Ես իր-
թե ինչքան գեշեցիկն է այն:

Լորփիկ.— Բայց սա շեմ վոր Լիւսահիտի դերքան է: Ինչ-
պես է պատահել, վոր այն ընկել է յեր
յերբ: Լիկ ինչ հանելուկ է: /Բռավում է/ Լիւսահիտ,
Լիւսահիտ:

Լիւսահիտ.— /Ինքնախոս/ Ինչ կա, ինչ է պատահել: Ինչու
ե մտնում/

Լորփիկ.— Դու ծանաչում ես այս դերքան:

Լիւսահիտ.— Ապասիր, շեմ վոր սա ինչ է, վորտեղից դու
գտար այն, անուն վերադարձրեց:

Լորփիկ.— Վոչ, ընկեր վառողյանը տվեց ինչ:

Լիւսահիտ.— Ինչպես է այս դերքան ընկել յեր յերբեք,
ընկեր վառողյան:

Վառողյան.— Լիւսահիտայն այս դերքան յես գտա իմ տեղա-
նիս դարակներից մեկում:

Լիւսահիտ.— Գրողը տարի, բայց ինչպես է այն ընկել
յեր սեռյակը: /Ինքնախոս յերևում է
Լորանն ու Լորփիկը/:

Լիւսահիտ.— Ասրեն, շտապ արի պատեղ: Իմ դերքան
գտնվել է ընկեր վառողյանի սեռյակում:

Այստեղ մի հանելուկ կա, վոր յես անպայման պետք է
պարզեմ:

Լորան.— /Ասրենին/ Լիկը, հարմար մտնանակն է, ասե՛ն
ինչ սաս, վորպեսզի դու ել պատուցես, յես էլ:

Առաջին - /Արարի/ է, որպեսզիս սիրահար, ինչ վրիժ
վոր դու հիշ հանգիստ բողբես:

Արարի - /Քաշեցով արած սի կողմ/ Բայց դու հասկա-
ցիր, վոր վառվածք յես յե՛րթարհում պատկեր:

Առաջին - Ինչ:
Արարի - Անտահիւրը խառնել է ինչ, յե՛րթարհեցով, վոր

դու կայ ունես Արարի հետ, վորոպէս-
տե կարծել էր, թէ իր գերան շփուել էս արան:

Այդ թեյը հիմա զոյգէ: Ասկայն այժմ բոլորը կրտսէ
այն մասին, վոր Անտահիւրը կայգլանն վարողյանի

հետ, վորոպէսուն նրա դերան գնուել է վարողյա-
նի ստեղծակում: Այ, յերեւ ինչ համար հաճելի յե այդ:

Այս բող աշխարհը խոսի այն մասին, վոր կի՛նդ
կայ ունի այդ վարողի հետ:

Առաջին - Յիշտ է, Յիշտ է, իսկ յես հիմարա...
Արարի - Յիշտ է:

Առաջին - Այդ, յես հիմարս, ինչպես զվար շունկա այդ
/Ինտանսյոյ Արարի/ Անտահիւր, Արարի, սի

բողս հետևել ինչ, յես ասելն ինչ կայարդես ինչ:
/Յերեմիոյ դուրս են գնում/:

Վարողյան - /Ինչն իրեն/ վարիւն շե՛ հասկանում այդ
զխապատույտի: Գգիտես, զեռ ուղեղս չի

հասունայել այդ բանի համար, թե... /Արարի/ է,
յերապող պատանի, ինչպէս ենք սիրային գործերը:

Արարի - Չե՛նայիր աշխիս, թէ շե՛ անտանի բողս:
Տարերը մեզիդ կգարուես:

Վարողյան - Դասկանակի յե, հասկանակի յե, բարեկամ,
բողս աշխիս յերապողների վերքը՝ գճանոյն
է վրում: /Ինտանսյոյ է/:

Արարի - Դե, իհարկե, այս վարողը մե՛-մե՛ն կրտսի,
այս բող ազգին ինչ էլ սեր յայն տար յես

Արարի - Դարե՛ս ասել ինչ հազող է, հի՛, յես էլ շե՛
տանգլի:

Առաջին - Դասկայ թե, յես արդե՛ն տանգլել ես ինչ
րեն: Անտահիւրը գլայ գլայ անտակի ստեղծու-

թյուն ինտրուելուն նրան հասցրած վրապարտի համար:
Դասկայայ, վոր Արարի ասելն է, վոր շայն է ունե-

ցել իր զերյաին շե՛ն դերս: Արարիէ ինչ հետս պատել
կիւնի և դու կրտսե նրա հետ:

Արարի - /Երթար/ ինչ, յես նորից սեր պետի է բայս
տարդե՛ս:

Առաջին - Վոչ, ինչ հարկայն է միայն ասել «այդ, ճիշտ
է ասել Առաջինը, յես ինչ սիրում ես»:

Արարի - Դսկ յերե՛ միայն անտան մասն ասել «Այդ,
ճիշտ է ասել Առաջինը»:

Առաջին - Վոչ, պետի է լինի ասել:
Արարի - Բայց շե՛ վոր դու հենց սեր բացատրել է:

Առաջին - Ան բացատրելն այդպես չի լինում: Ան
բացատրելիս, դու պետի է նախ խոսելիդ

գետերի ու դաշտերի մասին, լեռների ու ձորերի մասին,
յերկնիում փայլող աստղերի մասին, հազար ու մի հի-

մար հարկերի մասին, հետո ունենի համարելիդ նորից
գովելիդ յերկնիում փայլող աստղերը և դաշտային կամ-

ից զուրկ մի արարած ու նման շայնոյ շե՛զայիդ «Յես
էլ ինչ ե՛ս սիրում, սիրում ազգի, ախ սե՛ղ էլ յերկրի

Վրա փայլելի»: Դսկ հիմա կարն ու կրտսե պետի է աս-
տե՛ս «Այդ, ճիշտ է ասել Առաջինը, յես ինչ սիրում ես»:

Արարի - Դարձյալ անտան ծխարը բողել ես ինչ:
Առաջին - Արարիս, այդպես է կարգը, սիրահարդերս
և ամուսնանալու գործում շատ դժգոյսու-

թյուններ կան, հո յես շե՛ն կարող ինչ բողս պատանի:
Վարողյանները հանջն անել:

Արարի - Բայց ինչպէս սկսես, շե՛ վոր միանգամից
դժգոյս կիւնի:

Առաջին - Յես այդպես ե՛մ սարկել գործը, վոր, ասելի
շատ ինչն է սկսելու: Դասկանակն է, վոր աս-
տե՛կ կասս սի իմանի հարց: Դարձյալ է, վոր անտանի հար-
ցի պատանիսանը կիւնի «Այդ, ճիշտ է ասել Առաջինը»:

« Ես քեզ սիրում եմ » շերկորորդ հարցին կպատասխանեմ
« Կլեա յե Աուրեւը և յես » : շերկորորդ եմ, վոր յերրորդ
հարցն այնպիսին կլինի, վոր դու պահպան կլինես ասել
« Բուռակ » :

Արամ . — Ինչ :

Աուրեւ . — Բուռակ :

Արամ . — Յե՛ք դա կհին շրա յերրորդ հարցի պատաս-
խանք :

Աուրեւ . — Այո, դա կլինի շրա յերրորդ հարցի պատաս-
խանք :

Արամ . — Իսկ, զոչե՛ս յերրորդ հարցով նա ուզում է իմա-
նակ, թե՛ ինչ է իմ աւուրը, ինչ է, ասե՛մ « Բու-
ռակ » :

Աուրեւ . — Ես իմ աւուրը չի հարցնի, վորովհետև այն
գծրախոսքար, վաղուց զիտե : Ասկայն, ասե՛նք
թե, նա քեզ ասելու է հետևյալ հարցն « Ինչ կատես այն
յերրորդ վորդ սիրում է սեղին և իր սերը, փոխանակ յը-
րան հայտնելու, ասում է ասե՛նք մի պատահական յարգու-
ղարկ է, վոր դու պիտի պատասխանես « Բուռակ »

Արամ . — Բայց շե՛ք վոր դա հենց ինչ է վերաբերում :

Աուրեւ . — Ինչ ես ասում, այ, քեզ պարմանալի վուզա-
դիպուրյուն :

Արամ . — Վոչ, յես այդ յերրորդ պատասխանը շրան շե՛ք
ուս :

Աուրեւ . — Այն ժամանակ զրանք, կարիք չկա ժամանա-
ձառուրյանք վրադել :

Արամ . — Ապասիր, մի ոռպե սարասիր :

Աուրեւ . — Ապասելու ժամանակ չկա, շուտով նա կերևա
Շուտով կրկնի պատասխաններդ :

Արամ . — « Այո, ծիշտ է ասել Աուրեւը, յես քեզ սի-
րում եմ », « Կլեա յե Աուրեւը և յես », « Բու-
ռակ » :

Աուրեւ . — Կեցցես, լա՛կ սերունդիդ դասը : Դե, արդե՛ն
չակ յերևայ՝ յես զնայի / Դուքս ե գնում / :

Արամ . — « Այո, ծիշտ է ասել Աուրեւը, յես քեզ սի-
րում եմ : Կլեա յե Աուրեւը և յես : Բուռակ :

Այո, ծիշտ է ասել Աուրեւը, յես քեզ սիրում եմ...
Ինչու է ծանու Արաբիկ /

Արաբիկ . — / Ինչե՛ս իրե՛ն / ասե՛ս, ինչպե՛ս է սիրում ինչ, վոր
յե՛սակ յամանակ ել է իմ յարմը յարանուր :
/ Արամի՛ն / Բարե՛ն, Արամ, ինչպե՛ս ես :

Արամ . — / Շփորդար / Լա՛կ եմ, շատ լա՛կ եմ :

Արաբիկ . — Ինչ Աուրեւը հարցնե՛ք, վոր...

Արամ . — / Եթ կողմ / Ես ասեցի՛ս հարցն է / Արաբիկին /
Այո, ծիշտ է ասել Աուրեւը, յես քեզ սիրում է

Արաբիկ . — Իսկ յես կարծում եմ, թե՛ դու Արեւիկն ես
սիրում :

Արամ . — Իսկ յես ծանանում եմ, վոր դու վարդաբույս
ես սիրում :

Արաբիկ . — Յե՛ք այդ միտքն ինչ կա՞նգիս շե՛ն ասելու :

Արամ . — Յե՛ք այդ յարանանքն ինչ ա՛նհարգիս եր ասում :

Արաբիկ . — Յես այժմ յերգանիկ եմ :

Արամ . — Յես այժմ բարտավոր եմ :

Արաբիկ . — Այժմ յես հա՛վատում եմ, վոր դու միտքն ինչ
ես սիրել, ծիշտ շե՛ :

Արամ . — / Եթ կողմ /, շերկորորդ հարցն է / Արաբիկին /
Կլեա յե Աուրեւը և յես :

/ Լուսարյուն : մի վարկան նայում եմ իմ... Երան
ժամանակ է Արաբիկին և փորձում է բռնել նրա յեռից, բայց իմ
ասելում է : Լողիկը հասկանում է նրան ու ինչ թանուկ յը-
րա յեռից / :

Արամ . — Արաբիկ :

Արաբիկ . — Արամ :

Արամ . — Շուտով հրաձեղար կտանք հանդարտան ասելու և
կվերադարձանք ինչպե՛ս, իսկ այժմեղ յոր քը-
նակարան կտանանք և... Այո, յես վաղուց էի յերանում

ամուսնանալ, այժմ ել քեզ հեռ... Իսկ կանգնում ես, ընկեր-
շերս հայտնաբերելով միտքս բռնում էին իրե՛նց կանայց

ճամբն : Ե՛կն ասում եր, վոր իր կինը այսուր ճաղ, ինչպե՛ս
ուսի, յերկորորդ, թե՛ իր կինը վաղը զիպում է պարտա-
նում, յերրորդ, թե՛ իր կնոջ համար նոր հագուստ է զը-

շել... Ե՛կնե՛րը միտքն յես եմ, վոր միտքն ել ունկնե՛րու-
ղի դեր էի խաղում : Յես ել էի կատենում խոսել կնոջ

ճամբն, ասելով թե՛կուց այն վոր նա հիվանդ է, « Բայց թե
կինը, զոչուրյուն ունե՛նք այդ կինը : Այժմ յես հայտն

տարբար կրտսեր իմ կենդ ճարին, իմ լայն անպիտան ճար
սին:

Արարիկ. — Յեզ կատես, վոր ըս հիշմունք Ե:

Արամ. — Վոր, հիշ ես ասուս:

Արարիկ. — Այ, տեսնու՞մ ես, այդքան խիստ սիրում էիր
հիշ, բայց այդ ճարին վորինը շէիր խոսում
հետո: Իսկ յես անհամար զրուս էիր ասումս:

Արամ. — Ինչ ես ասում, իսկ հիշե՞ս հիշ շէիր ասում
այդ ճարին: Յերե՞ս իմանայի, վոր զրուս ես ըս-

պասում, իսկույն... Յեզե՞ն ե՞ս թայտեր, վոր յես փորձե՞լ
եմ բայցե՞ս իմ սիրուն, սակայն մտածել եմ արդյո՞ք քանի

խայտի, թե վոր: Այ, յերե՞ս իմանայի, վոր զուել հիշ ես
սիրում, յես անհիշույն յեզ սեր կրայարարի: Քիտե՞ս

սիրելիս, շատ վատ բան է մերժում ասանալը: Վորինը
շատո՞ք կանուխանալիս և կանուխանալ անպայի

մեր ասանալարարները:

Արարիկ. — Իսկ հիշ կույտե՞լայիր, վոր լինե՞ր մեր ասա-
զին յերե՞խան:

Արամ. — Իմ կողմը / մա արդեն յերրորդ հարկն է
/ Արարիկին / Գրուսակ:

Արարիկ. — Ինչ: Գրուսակ:

Արամ. — Ինչպիսիանո՞վ գործած սխալը / Արարիկին, Գրուսակ
յես ասում եմ այն ճար ում, ով հիշ այդպես

բարբառայնաբան յեզ գտեց:

Երբե՞ս մտնում անահիրան ու Աուրե՞նը: Վերջինս լսել
Արամի վերջին խոսերը /

Աուրեն. — Կեցցես, անշատ շնորհակալ եմ ինչնից, զա յե՞լ
յերևի իմ աշխատանքի հուշարարն է:

Արամ. — Յես մեղամոր շեմ, աշակերտը պարտաւոր է
ուսուցչին վերադարձնել նրա սովորելուս

փորձառութուններն ու մտքերը:

Աուրեն. — Լայն աշակերտ ես, խոսք չկա: Իմ կողմը խ-
շելով Արամին / Ի՞նչ, պարտաւորուն, թե՛ հար-

թանակ:

Արամ. — Ինչ պարտաւորուն, գործին յեռնարկ ողջ յեր-
յես եմ լինում: Ել կարիք կա պարտաւորան
ճարին խոսել:

Աուրեն. — Կեցցես: / Արարիկին / Խորհելիս բարեկամ, թայց
տուր շնորհակալութեա յեր ասանալարար:

Անահիր. — Արդե՞ն: Քիտե՞ս թայտեր: Երանակում է,
անուխան այսուհետև ինչն այլան ու հան-

գիստ կեցա:

Արարիկ. — Միտե՛ս Աուրենին ինչն այլան ու հանգիստ
չեր կզուս:

Աուրեն. — Վորինը, սիրտ գործում փշտ էլ գո՞ւարտութե-
ներ լինում են: Միայն ճար կա, վոր ինչն յե-

նակ է հարցառարարում այդ գո՞ւարտութունները, ճար էլ
կա, վոր արհիշե՞րի ողջարարութունն է դիմում: Ի՞նչ,

համարում է իմ ազի ասաց: / Արամը գրում է Արարի-
կին: Գրումս լսվում է կրակայ: Ի՞նչ է մտնում Քևորդ:

Լեւորդը Արարիկին ու Արամին գրի-խառնված, զարմա-
յած նայում է նրանց /:

Աուրեն. — Ոհո, ազգակն էիր խոսում:

Քևորդ. — Այո: Բայց ինչպես յերևում է ինչնից ասաց
ազգակն լայն վորսորդ է յեկել այստեղ և

հատչուակել իմ ազգակնին:

Աուրեն. — Ըստ ես խոսում, շիտակացածի յեզ:

Քևորդ. — Յերկար ժամանակ զու՞ք հետաքրքրում էիր,
թե ունե՞ս եմ սիրում յես: Այնտեղ կարող եմ

ասել, յես սիրում էիր ահա այս լայն ազգակնը՝ Ար-
արիկին: Իսկ նրան զարնչում արհիշե՞րի: Վորինը,

չէրդրու Արարիկին, Արամ, որս պատահաւորով զու շատ
եւ տանգվել, իսկ յես, Քևորդակնաւոր, զբաղվելի

Քիչկուստութարար և, թեկուզ ազգից ինչ յեզով, բայց
յես անուխանացա, ազգի կազմութեան և ինչպիսի
անողզ հոգին անողզ ճարին յեզ՝ լուսնակի մար-

դարչա:

Արամ. — Խաշումներ, Քևորդ, զանե՞ր զանե՞ր, անե՞ր
անե՞րն:

Քևորդ. — Բայց անե՞ր չկա, բարեկամ, վոր յես վերջում
կարող եմ:

Քևորդ. — Լայն, մեղից յեր վեր: / Վաշե՞ր թե՛ս է
ընկնում վառարարը /

Լուսնակ. — Այո ո՞վ եր կրակում: / Լեւորդը Քևորդին /

Դու անք կրակում, ուր յերե հաճարն կարծի հնչ.
Գեորգ. — Դ՞ու, բայց շե վոր յես դեպի վերև, դեպի
ձառերն եյի կրակում, ուր դու կարծես ծառն.

Կարողյան. — / Նկատելով անփոփոխ / անհ, անփոփոխ, սիրելիս,
յորն պետք է վերջացնել հարցը, արդ, շա-
տանակ հեռացում եմ, ուղարկում.

Արտիկ. — յես շատ ցոհ եմ այս ուղարկումս, վորովհետև
ցոսս նրան՝ ուր յերկար ժամանակ փնտրում
եյի: / Արտիկ. — Կարած և Գեորգ, թե անպակ
արած, բողբոս եմ թեք: Կրակիսն ու անփոփոխ հետե-

վում եմ նույն /
Կարողյան. — Ինչ, այս հնչ եմ տեսնում ու լսում: Արթը հրա-
կանայան այն պորտաբոս պատանու յերակ-

ներք: Դարչյան յես ճեւակ ձայնի իմ ցարգափարների հետ,
իմ դեպար ու անփոփոխայող ցարգափարների հետ:

Կարողյան. — / Կարողյան. — /

Կհա անտանը,
Կհա այն ձայն,
վորտեղ կատելի
իմ արտի քանը:

Ինչ է պատճառը,
վոր փշտ լսո դառն,
ի՞նչ վոր փոքրեցի
իմ շաղիկ քանը:

Եթե սեր, եթե հերոսություն, հնչու փշտ հերոս յեթ բոր.
լուս հնչանից, հնչու, հնչու:

Բժիշկ. — / թերթը յեռիս շերտ վաղելով / Կարողյան,
այն է Գեորգ:

Կարողյան. — / արդ / շղթան:
Բժիշկ. — Ինչ հարցնեցի, վոր անտան է յեկել: Բա-
թեկան, դու կեկան ծարգաքե յես, Գե-

վորք ել է հերոս, կեկան հերոս, աշխատանքի հերոս:
Կարողյան. — հերոս, վոր, նա հերոս չէ, յես իմ սեփական
փորձով անտանեցի, նա թի անփոփոխ յերակ

Բժիշկ. — Ինչ թերթ հնչ է ասում, այս թի կարգա
այն:

Կարողյան. — / Կարողյան. — / ինչուր թերթը նրա յեռից / Ինչպես, նրա
նկարն ել եմ տպել թերթում:

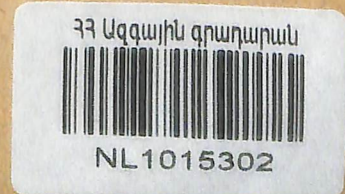
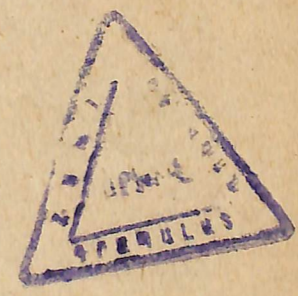
Բժիշկ. — Այո: Նկարը տպել եմ և նկարի տակ ել
Գեորգույն խորհրդի նախագահության հրա-
մանագիրը, նրա աշխատանքային յերեքունը
հինգամյակի կապակցությամբ նրան աշխատանքի հերոսի
կոչում շնորհելու մասին:

Կարողյան. — / Ինչուր զվարթ / Ինչ յես հիմարս փչ առաջ
նրան վիրավորեցի, ասացի վոր ինչո հերոս
չէ, վոր յես շատ եմ սխալվել իրեն հերոսի տեղ ընդու-
նելով:

Բժիշկ. — Դ՞ուր ցնայ նա, հարկավոր է ցույց տալ նրան
այս թերթը:

Կարողյան. — / Բարեմտ / Ուրեմն նա յել հերոս դառավ, հա:
Ինչ յես դարչյան ձայնի նույնը, ձայն այդ հե-
տուների անվերում... Վոր, չեմ կարող չհերոսանալ, յես
ստոք է անպայման հերոսանալ, հերոսների հետ ասքեմ,
հերոսների հետ փայլեմ, դասպանիսի հետ փայլեմ:

Վարագույր

1959

615

111
2507

Handwritten notes on the left edge of the paper, including the word "Handwritten" and other illegible characters.

111

2507